

LETO XXVI.

MAJ

1977

MISLI

NAROČI IN BERI !

Pri MISLIH lahko naročite razne **DOKUMENTARNE KNJIGE**, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice. Le taka zgodovina more biti pot k rešitvi in nadaljnemu zdravemu življenju našega naroda. Pa tudi osebno nam ne sme biti vseeno, ali smo o dogodkih pravilno poučeni, ali pa nosimo v sebi popolnoma napačno sliko. Z njo delamo hudo krivico mnogim, ki so pravočasno spoznali komunizem in za domovino žrtvovali vse, danes pa so podlo ožigosani kot sovražniki naroda. Zelo smo ozki, če iskreno ne iščemo resnice in se ji bojimo pogledati v obraz ter jo tudi sprejeti.

Večina dokumentarnih knjig je v naši zalogi pošla in čakam novih pošiljk. Na razpolago so **TEHARJE** (izjava prič o teharskih dogodkih 1945 — cena en dolar), **REVOLUCIJA POD KRIMOM** (dogodke opisujejo pokojni izžanski župnik Janez Klemenčič, Ciril Miklavc in dr. Filip Žakelj — cena \$2.50), nedavno pa je končno dospela nova pošiljka **BELE KNJIGE**. (Izdana v ZDA prikazuje razvoj 1941—1945 ter vsebuje nad 10.000 imen v tem obdobju pobitih Slovencev ter vrnjencev iz Vetrinja). Cena knjige z dodatkom novih imen po prvi izdaji je \$6.—.

CELOVŠKIH MOHORJEVIH KNJIG 1977

imamo še nekaj izvodov na razpolago. Cena vseh štirih lepih in zanimivih knjig je **sedem dolarjev**. Če jih naročite po pošti, v tej vsoti poštnina ni vključena.

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE je došel iz Argentine. Skoraj 500 strani bogate informativne vsebine. Cena **osem dolarjev** brez poštnine. Pohitite!

GOROŠKE MOHORJEVE žal še niso dospele. Upajmo, da so vsaj že na poti . . .

OČE UBOGIH — Vincencij Pavelski (Življenjepisno povest o svetniku je napisal znani pisatelj Wilhelm Hünermann). Cena vezani knjigi \$3.50, nevezani \$2.50.

DESETI BRAT, znano delo Josipa Jurčiča. Cena \$1.80.

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni) — Cena vseh treh delov brez poštnine je \$7.—.

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.— in \$3.— (v platno vezana).

LJUDJE IZ OLŠNICE (Prekmurske črtice Franka Bükviča) — cena \$3.00.

NAŠE ŽIVLJENJE (Vzgojna knjiga dr. Rudolfa Hanzeliča) — Cena \$4.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Stefan Steiner) — cena \$1.50.

SKRIVNOST VERE — cena \$1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena \$1.50.

*

V zalogi imamo tudi stenski sliki **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOŽJE** v barvah. Cena vsake je s poštnino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI

(THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI
USTANOVljen LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani

Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel.: 86 7787

Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101

Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00 se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$6.00, letalsko s posebnim dogovorom)

Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

Ob jubileju narodnega mejnika

Z RAZNIMI zgodovinskimi obletnicami je tako, da jih na eni strani slavimo in poveljujemo, včasih morda kar čez mero in enosmerno, po drugi strani pa jih kaj hitro izpodrinejo novi zgodovinski dogodki in velikokrat prav načrtno zavijejo v pozabo. Še v dobi enega življenja lahko postanejo le del podatkov v zgodovinski knjigi, pa še ti po svoje tolmačeni, iz zornega kota naših dni in mlajših razvojev.

Tudi z MAJNIŠKO DEKLARACIJO 30. MAJA 1917, katere šestdesetletnico praznujemo letos, je podobno. Malo jih je med nami, ki bi se še spominjali tistih dni in valov navdušenja, ki so tako spontano zajeli vsa slovenska srca — danes se velika večina niti pomena majniške deklaracije ne zaveda v vsej polnosti. In vendar je najvažnejši zgodovinski mejnik slehernega tlačenega naroda: neustrašeno zahtevati svojo popolno svobodo in neodvisnost.

Res majniška deklaracija ni prinesla vsega tistega, kar je obetala in kar so njeni borci — od dr. Antona Korošca, ki je zahteve naroda prebral v dunajskem parlamentu, dr. Janeza Evangelista Kreka in knezoškofa Jegliča pa do zadnje mamice v skriti slovenski vasi — upravičeno pričakovali. Kmalu jo je zakril "praznik ujedinjenja" prve Jugoslavije, v novi po zadnji vojni pa "dan ustanovitve OF" in njemu slični dnevi. V tistem majskega navdušenju leta 1917 se kaj takega nikomur ne bi niti sanjalo. A zato pomen majniške deklaracije ni prav nič manjši: bil je po dolgem tisočletju tlačanstva tuji nadvladi korak, ki ga je slovenski narod naredil z vso odločnostjo. Bil je takrat za narod "danes" in "sedaj", ne "včeraj" in "jutri". Le tako ga moramo gledati tudi mi, če ga hočemo pravično presojudati. Razglablјati, kaj in kako bi bilo takrat boljše, je nam po šestdesetih letih najlažja zadeva in jo zmore vsak. Kako smo z njo pravični do dogodkov v letu 1917 in takratnih naših narodnih voditeljev, je pa drugo vprašanje.

Pred desetimi leti, ob priliki petdesetletnice majniške deklaracije, je dr. Ludvik Puš v New Yorku izdal zanimivo brošuro, ki takratne razmere lepo objasnjuje. Da tudi nepristransko, nam pove že njen naslov: SVOBODA V POLMRaku. Majniška deklaracija kot taka je hotela narodu z najboljšimi nameni in vso iskrenostjo samo svobodo, zajel pa jo je polmrak razvoja nepredvidenih političnih dogajanj. Še smo v tem polmraku. Nekaj odlomkov iz brošure dr. Puša tudi nam v osvetlitev zgodovinske obletnice najdete na strani 150 te številke.

Naj pri spominu pomembnega jubileja — v počastitev slo-

L. 26 — MAJ 1977 — ŠT. 5

VSEBINA:

Ob jubileju narodnega mejnika	— Urednik — stran 129
Mati, to je tvoj otrok . . .	— A. L. Ceferin — stran 131
Duh naših mater — v imenih	P. H. dr. Bren ofm — stran 133
"Triglavski župnik"	— Jaka Naprošen — stran 134
Polzeve duhovne vaje	— Usmiljenka — stran 137
Iskrene čestitke sinu Sandiju	— J. L. — stran 138
Roža Marija (pesem)	— France Bevk — stran 139
Izpod sydneyjskih stolpov	— P. Valerijan — stran 140
Srebrnomašnik bod' pozdravljen!	— P. Lovrenc — stran 141
Izpod Triglava	— stran 142
Aljaž o svojem stolpu	— stran 143
V času obiskanja . . .	— stran 144
Kaj pravite? Narodna zastava	in himna — P. Bazilij — stran 146
Tretji mladinski koncert	— PP. Stanko in Lovrenc — stran 147
P. Bazilij tipka . . .	— stran 148
Pota božja (povest-nadaljevanje)	— Srečko Selivec — stran 150
Odlomki iz "Svoboda v polmraku"	— Dr. L. Puš — stran 150
Naše nabirke	— stran 152
Če nje ni v nebesih, so nebesa prazna . . .	— P. Bazilij — stran 153
Z vseh vetrov	— stran 154
Kotiček naših malih	— stran 156
Križem avstralske Slovenije	— stran 157

✱

Živé naj vsi naródi,
ki hrepene dočakat' dan,
kdo, koder sonce hodi,
prepir iz světo bo pregnan,
ko rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

(PREŠEREN)

✱

venskih mater ob materinskem dnevu — dodam še to, da je slovenska žena in mati pri dogodkih leta 1917 častno sodelovala. Kar se ni zgodilo menda nikoli poprej v naši tisočletni zgodovini, se je zgodilo takrat. Tudi tiho svečenico slovenskega doma, skrbno varuhinjo slovenskega ognjišča je zajel val navdušenja za svobodo njenih otrok. Vidni uspeh je bil 200.000 podpisov, ki so jih žene nabrale po domovini v priznanje majniške deklaracije in jih ponosno izročile dr. Antonu Korošcu.

Urednik

Tone Kralj: MATI (les)

Kdor koli si, kjer koli si, ki bereš to: Ali ljubiš svojo mater? Ljubi jo! Dovolj je ljubil ne boš nikoli!

FRANC K. MEŠKO

Zdaj hodim na to svojo sveto božjo pot, kadar mi je težko pri srcu. Tudi nocoj, o mati, ob tej uri, ko so se vse noči razgrnile nad menoj, prihajam k tebi: daj mi tolažbe in svoj blagoslov, da mi kmalu zasije tista nebeška zarja, ki sva jo upala v trpljenju.

IVAN CANKAR

Lepa cvetlica si, materina ljubezen! Kadar je srce prazno in pusto, ko je duša potrta in od blagih čutov zapuščena, tedaj se zateka vselej k tebi, vzorna ljubezen! In ti jo napolniš z nebeškimi darovi in kakor mavrica zlata se razpneš čez njo.

IVAN TAVČAR

MATI, TO JE TVOJ OTROK . . .

PROSLAVLJAMO materinski dan. Lepa je ta navada, ki prehaja iz roda v rod. Pri vseh narodih najdemo v zgodovini mislece in umetnike, ki so dosegli svoj najvišji in najmočnejši izraz ob liku matere. Ta lik je še posebno svetel in čist pri Slovencih.

Mladost je vedno povezana s spomini na mater. To je na nepozaben način prikazal naš pisatelj Cankar v svojih spominih iz mladosti. Za nas v Avstraliji je proslavljanje materinskega dneva pomemben dogodek. Starejšim se obujajo spomini na čase, ko so sami nosili v sebi prešernost upapolnega otroka v varnem domačem okrilju pri svoji materi. Z veseljem gledajo svoje otroke, ki se pripravljajo, da mamicam priredijo proslavo. Ta svečanost ne velja samo otrokovi materi, temveč še prav posebno in pristrčno slovenski materi. Vsak otrok, ki nastopi na ta dan s pesmijo, igrico ali deklamacijo, je vložil trud in mnogo časa v to, da je voščil svoji materi s **slovensko besedo in v slovenskem duhu**.

V slovenski narodni tradiciji je bila važnost matere kot vzgojiteljice vedno priznana. Prva vzgojiteljica je mati, ki vedno odločilno vpliva na pravilni telesni in umski razvoj otroka. Okolje in vzgoja so činitelji, od katerih odvisi razvoj usposabljanja za življenjsko pot, njegova prihodnost. Ta zgodovinska vloga matere se spreminja ob pogojih družbe, vendar se njena odgovornost nikdar ne zmanjša.

Nikoli ni bilo lahko za matere. Za slovenske matere v Avstraliji velja to še posebno. Kljub morebitnemu gmotnemu izobilju in tehničnemu napredku naše generacije, je težko zagotoviti lepa in brezskrbna otroška leta predšolske dobe. To je pač protislovje dobe v kateri živimo. Ako daje mati otroku nežnosti, občutek varnosti in nesebično ljubezen, je izpolnila svojo nalogo.

Mnogo se govori o vzgojnih sistemih. Poklicni vzgojitelji vedo, da se vzgojne vrednosti naberejo tekom generacij. Tu imam v mislih odločilni vpliv doma na otroka od trenutka, ko prvič pogleda v svet. — Kakšna je dobra mati? To je vprašanje, ki ga ni mogoče odgovoriti s formulo, definicijo, ali predpisom. Vendar vsak le ve, kakšna je dobra mati.

Mater je presojati po odnosu do otroka. Dobra mati najde vedno čas, da mu odgovori na vprašanje, s katerimi se mu postopoma odkriva svet. Ljubeča mati ne izgubi potrpljenja, toda prav tako ne sme njena ljubezen biti slepa, kajti mati, ki svojega otroka tako ljubi, ga slabo pripravlja na življenje. Dobra mati poskuša otroku privzgojiti odkritosrčnost, smisel za red in čistočo, obzirnost do drugih, lepo vedenje. Niti ne popušča, niti ne spregleduje otrokovih napak. Če otrok povzroči škodo, ga ne tepe. Z vsem tem mati neposredno vpliva na otroka, da bo sčasoma usposobljen za samostojno delo in bo lahko kot koristen član prispeval k družbi, kateri pripada.

Vzgoja ne pomeni le dobre navade. Vzgojiti je značaj. Ta se oblikuje po okolici, ki otroka obdaja od tre-

nutka, ko začne zaznavati svet. In svet za otroka je vse do šolske dobe njegov dom. Nauki in avtoriteta ne pomagajo, morda celo škodljivo vplivajo, ako starši ne nudijo otroku v vsakodnevnem življenju in ravnanju vzgleda in primerov. Za to je treba mnogo časa, potrpljenja, samopremagovanja in doslednosti. Predvsem mora biti odnos matere do ostalih v družini dober in urejen. Kako naj bi bila sicer dobra mati, če sama ni zadovoljna s svojim življenjem? Da, vse to je potrebno, ako naj mati vzgoji otroka z značajem in čutom odgovornosti.

Mati ni edina, ki nosi to odgovornost. Pri vzgoji otrok ji pomaga tudi mož. Včasih tudi stari starši in drugi sorodniki. To je bila prednost življenja v preteklih časih. Danes je mati šestokrat povsem sama s to svojo veliko nalogo, brez sorodnikov in bližnjih priateljcev.

Otrok gre skozi različne razvojne dobe. Ni nobene dvoma pri sodobnih znanstvenikih, da so prva otroška leta odločilna. Vplivi, sploščena vidna nezaznavni, pridejo v podzavest. Osebnost, ki se oblikuje v predšolski dobi, tudi poznejše šolanje ne more preoblikovati. Zagrešene vzgojne napake je težko odpraviti.

Pričetek šolanja je važen mejnik. Otroci iste starosti niso enako zreli. Tradicionalna šola je upoštevala pri vpisu samo starost. Upoštevala je povprečno zrelost in za mnoge se je to izkazalo škodljivo. V novejših šolskih sistemih se razlikuje in ustrezno razporeduje. Odložitev pouka za eno leto je ena možnost. Za otroka, ki ni zrel za vstop v šolo, bo mnogo bolje, če počaka do drugega leta. To ne pomeni, da je z otrokom kaj narobe. Lažje se bo učil in bolje se bo počutil. Če bi starši vedeli, kako lahko in kmalu bo otrok to nadoknadil, bi si prihranili mnogo srkbi. V tukajšnjem šolskem sistemu upoštevajo različne zrelostne stopnje tako, da porazdelijo učence iste starosti v skupine in obdelujejo predpisano snov na njim primerni stopnji. Vendar to ni vedno mogoče ali v vsakem primeru uspešno.

Vsak uspešen učenec mora izpolnjevati za obiskovanje šole gotove pogoje in eden teh je telesna zrelost. Prenašati mora vse napore. To ni samo peš hoja. Sedeti mora po več ur v razredu in slediti pouku. Če ni primerno razvit, se najprej pojavi utrujenost. Posledice ne izostanejo: učenec se težko uči; počasi začne zaostajati in ima neuspeh pri učenju. To ima potem lahko tudi vpliv na njegovo duševno zdravje. — Danes se vedno več govori o razumski zrelosti določene stopnje. Ta se kaže v otrokovem dožemanju okolice; je sposobnost spoznavanja pojavov in upoštevanje določenih lastnosti okoli sebe. Otroci začnejo zaznavati zakonitost. Ta se kaže v tem, da si zapomni npr. pesmice, štetje itd. To so dejavnosti, ki često zavedejo starše, da preceňujejo miselno sposobnost svojega otroka. Dobro merilo je v prvi vrsti otrokova reakcija na pojave v oko-

lici. — Naletel je na prvo veliko težavo svojega mladega življenja; ali bo jokal ali ne? Ali se rad igra sam? Kako shaja s svojimi sovrstniki? Kako prenaša odsotnost staršev? — S takimi in podobnimi vprašanji smo že na področju psihologije. Najnovejši zaključki so, da mora imeti otrok primerne vzpodbude v predšolski dobi.

Nič manj važni so vplivi takoimenovanega socialno-kulturnega okolja. V boljšem okolju so boljše možnosti. Če mati z otrokom ne govori, tak otrok se razvija bolj počasi. Govor vpliva na celotno otrokovo osebnost. Na žalost je res, da se otroci iz urejenega socialno-kulturnega okolja boljše razvijajo, ker dobivajo več vzpodbud. Ako starši ne morejo nuditi takega okolja, je velična dobra predšolska vzgoja v otroškem vrtcu.

Danes mora imeti mati več razumevanja kot kdajkoli prej, kajti problemi modernega načina življenja, ki so jim izpostavljeni doraščajoči otroci, so večji. Otroci se učijo ob izkušnjah, ki mu jih šola in knjige ne morejo posredovati. Današnja mladina je izpostavljena hitrejšemu tempu življenja, kot ga je imela prejšnja generacija, in vrtoglavemu dvigu materialnega standarda. Ima tudi več svobode. Televizija ji je odprla zgodaj pogled v svet in življenje. Starši niso več avtoriteta kot so bili v prejšnjih časih: neizogibno pride do nasprotij. Danes je mnogokrat krivda na starših, ki imajo različne poglede, kaj naj bi bilo dobro. Srečujemo starše, ki vedno ohranjujejo svoj prav, ali jih pa prepuste povsem samim sebi. Starše pa prizadene kritičnost mladine na njihove osebnostne lastnosti. Brez dialoga pride neizogibno do nasprotij. Mladina je danes pripravljena sprejeti samo to, kar ji pokaže osebna izkušnja. Ako starši nimajo razumevanja in ljubezni, se odnosi zlahka skrhajo. Najprej v družini, potem pa izven.

Otrok se odtuji domu in zapre vase, kar mu slabi čut za poštenost in pravičnost. Dobri starši imajo razumevanje za mladostnike. Če je grob, neubogljiv, to ni toliko iz nasprotovanja proti okolici, kakor neke vrste ščit, pod katerim razvija svojo osebnost. Kar potrebuje v tem času duševnega in umskega razvoja, v težnji za samostojnost in neodvisnost, ob kateri družina nima več prejšnje vloge, je predvsem opora, ki se kaže v rahločutnosti, razumevanju in ljubezni.

Ni težko vzgojiti dobrega mladostnika, če imajo starši urejeno življenje, ki izpričuje delavnost in usmerjenost. Problemi lahko nastanejo, ako tega ni v polni meri. Starši se morajo zavedati, da so njihovi otroci največje bogastvo. Otroci so tisti, ki bo ohranjal in poizkusil uspeti tam, kjer staršem ni bilo dano. Njih je morda življenjski boj skrhal. Ustvarjalnost mladih bo pa ponesla njihove ideale naprej, ako bodo le telesno in duševno zdravi.

O gornjih in podobnih problemih imamo danes mnogo knjig, ki so v pomoč. Vsaka mati mora poznati razvojne dobe svojega otroka in jih ustrezno upoštevati. Mnogo se uravnava samo po sebi, če pa so problemi, se je dobro posvetovati. Dober svet o pravem času lahko premosti marsikatero težavo.

Danes vemo nekaj več o razvoju otroka, kakor smo včasih vedeli. Pravtako so potrebe vse večje, življenje vedno bolj zapleteno, problemi pri vzgoji otrok težji. Vendar je dobra mati lahko kos vsem težavam. Je in ostane najboljša vzgojiteljica svojega otroka.

Naša slovenska mati je skromna, delavna, požrtvovalna. To je lik matere, nepozaben in neuničljiv, ki ga praznujemo Slovenci po vsem svetu na vsak materinski dan.

A. L. CEFERIN

Cvetke za mamice . . .

*Utrujen od borb in bridkosti
pri tebi iskal sem hladila.
Z besedo edino si dala ga dosti:
"Ti bori se, jaz bom molila!"*

FRANC S. FINŽGAR

Duh naših mater – v imenih

MARIJANSKI DUH našega naroda se močno kaže v rastlinoslovju. Naši predniki so namreč mnogo prej, preden so izšle prve knjige o rastlinstvu, že znali brati v bogati in prelestni pisani knjigi narave. Ob njenem branju se je videlo, kako so naše matere prežete marijanskega duha; kajti kar je bilo v naravi posebno lepega in občudovanja vrednega, so nanašale na Marijo ali pa so stvarjem v naravi po njej vzdevale imena.

Kot je znano, naznanjajo prebujenje narave cvetlice, ki jih botanika upravičeno naziva "zvončke", ker imajo res obliko zvončka. Naše ljudstvo pa je te zvončke nazvalo "**Marijini zvončki**". Skoro istočasno vzcvete neka vrsta cvetlic, ki smo jih v šoli poznali pod imenom "slovenska resa". Ljudsko rastlinoslovje pa dobro loči med navadno reso, ki jo na jesen pokosijo in jo imajo za pokladanje živini, ter med cvetočo gorsko alkimilo, ki jo nazivljejo "**Marijin plašček**".

Malo kasneje se rebrí pobelijo s cvetlico, ki se ji latinsko pravi "anemone nemorosa"; to ime botanika izvaja enostavno od nemus = gozd. Ljudstvo pa jo pozna pod imenom "**Marijina krilca**".

Podobno štejemo lahko med pomladanske cvetlice takoiimenovano "kronico", katere cveti so podobni majhnim kronam; je večja kot zvonček in iste barve ter prijetnega vonja. Našim materam je bila poznana pod imenom "**Marijine kronice**". Po tej cvetlici so bile verjetno poimenovane naše Marijine kongregacije, katerih članicam je ljudstvo reklo "Marijine kronarice". Zaradi njih je veliko pretrpel naš Friderik Baraga, tedaj kaplan Sv. Martina pri Kranju, ki so ga nekateri preganjali, češ da je hotel znova priklicati v življenje po tedanjih zakonih strogo prepovedane cerkvene bratovščine.

Podobna cvetlici, ki se — kot smo dejali — imenuje "Marijina krilca", je učeno nazvana "anemone pulsatilla" z vijoličastimi cvetovi; naše matere so ji pa rekle "**Marijini stolčki**" ali "**Marijine pručke**".

Spet druga cvetlica z naših travnikov se zaradi svoje oblike imenuje po latinsko "cipripedium" ali "copripedium", naše matere ji pravijo "**Marijini šolnčki**".

Podobno so tudi cvetlico, ki se zdi kot spletna iz pajčevine v obliki nekakšnih prevez, one krstile v "**Marijine štumpfke**". Kakšno je njeno pravo ime v botaniki, nisem mogel ugotoviti.

Posebna vrsta trav se zaradi svoje oblike imenuje Venerin las; pri nas pa ji pravijo "**Marijini laski**".

Rastlino, ki je podobna prosu in ki ima bele cvetove ter obliko solzic, v šolah imenujejo "Briza media" (migalica, tresulja, treslica); ljudsko rastlinoslovje pa jo pozna pod imenom "**Marijine solzice**".

Rastlina, ki je zanjo njeno ime značilno, se latinsko imenuje "lotus corniculatus", slovensko pa skrovača. Naše matere jo tako pristrčno imenujejo "**Marijin kožušček**".

Tu je odlomek predavanja "Marija v slovenski ljudski duši", ki ga je imel pred leti na mariološkem kongresu v Rimu pokojni P. HUGO DR. BREN O.F.M. Nekaj lepih domačih misli — za mesec maj.

"Convallaria maialis", ki v našem jeziku skriva v sebi Marijino ime (šmarnica), vzcvete v Marijinem mesecu maju; ni pa le ene vrste, kot to uči šolska botanika. Naši otroci, ki so jih naučile matere, dobro razlikujejo med navadno šmarnico in posebno **Marijino šmarnico**. Cvetna čaša navadne šmarnice je zunaj in znotraj bele barve, čaša Marijine šmarnice pa ima znotraj rdeč obroček. So pa te vrste šmarnice zelo redke, podobno kot štiriperesne deteljice. Če se komu posreči najti tako Marijino šmarnico, si to šteje v posebno srečo.

Ljudsko rastlinoslovje pozna še mnogo drugih cvetlic in rastlin, ki se ponajajo z Marijinim imenom, kot so na primer "**Marijini očki**", **Marijine planičke**", "**Marijin mleček**" itd., o katerih ve šolska botanika le malo ali nič, še bolje povedano: noče nič vedeti. Zato pa rastejo in cveto le v srcih naših mater, ki imajo Marijo zares rade.

Ne trdim in nočem trditi, da je te cvetlice cenil le marijanski duh slovenskega naroda ali da bi vse imele svoj izvor po imenu ravno v slovenskem narodu. Dobro vem, da rastejo tudi drugod po travnikih pod skoro istimi imeni. Upam pa si trditi, da so te cvetlice našle v duši slovenskega naroda plodna tla, da so mogle na daleč razviti svoj prijeten vonj. Obžalovanja je vredno le, da to cvetje obenem z našimi marijansko čutečimi materami vedno bolj gineva in lega v grob. Naš mlajši rod teh biserov, ki jih je prejel od svojih mater, nima več za sveto zapuščino; nasprotno pa vedno bolj rad zbira in hvalisa burkaste bistroumnosti kot prave narodne starožitnosti, kar vse našemu narodu nikakor ni v ponos.

Že lastna zgodovina nas uči, da bi bil naš narod kot najmanjši v družini narodov že davno izbrisan z obličja zemlje brez posebnega varstva naše nebeške Matere; le pod njenim varstvom je vzdržal navale Turkov, se ubranil nemškega protestantizma in drugih zmot — in tako obenem s svojo vero vedno ohranjal tudi svojo narodno celotnost. Tega mogočnega Marijinega varstva bomo deležni tudi v bodoče, če bo le naš narod ostal Marijin narod.

Župnik
Aljaž
v noši
planinca

“TRIGLAVSKI ŽUPNIK”

(Ob petdesetletnici smrti JAKOBA ALJAŽA)

Vsako jutro v zarji novi
naši zažare vrhovi;
gledajo, kdaj prideš spet,
ki si bil jim varuh svet,
naš triglavski Kralj Matjaž:
župnik z Dovjega — Aljaž.

(Napis Silvina Sardenka
nad grobom župnika Aljaža)

MORDA se bo letos, ko obhajamo petdesetletnico Aljaževe smrti, več ljubiteljev slovenskih planin ustavilo tudi na Dovjem ob grobu “triglavskega župnika”. Prav gotovo pa bodo zopet stotine obiskale njegov znameniti spomnik na vrhu Triglava — Aljažev stolp. Mi ne bomo šli na grob in ne na Triglav — pa mu zato v MISLIH posvetimo nekaj vrstic! Zaslužil jih je ne samo zaradi svojega stolpa, ampak tudi kot duhovnik-buditelj narodne zavesti, pionir našega planinstva in priznan glasbenik.

Dne 4. maja 1927 se je po Sloveniji raznesla vest, da je na Dovjem umrl župnik Jakob Aljaž. Devet tednov mu je še manjkalo do dvainosemdesetega leta. Tudi v svoji starosti je bil zdrav in krepak, četudi je gorske velikane zadnja leta gledal le z daljnogledom skozi okno svoje sobe, ali pa so ga z lojtrskim vozom peljali v Vrata, da je svoje ljubljene planine bolj od blizu užival. Še bi lahko živel, če bi se usoda z njim tako kruto ne ponorčevala. Možu, ki je vse življenje, ob vsakem času in vsakem vremenu, lazil po hribih, ki se ni ustrašil nobene strmine, je spodrsnilo na položni poti med dovško cerkvijo in župniščem. Zlomil si je nogo in ta “polomljena krevlja”, kot je dejal sam v svoji izvirni dovtipnosti, ga je spravila na posteljo, iz katere ni več vstal. . . Omahnil je kot omahne vihar-nik v planinah, ki so mu v starosti usahnile korenine ter je kljub temu desetletja ključeval strelam, končno pa ga vihar le spodnese in pahne med skale v dolino . . .

Jakob Aljaž je bil rojen dne 6. julija 1845 v Zavrhu pod Šmarno goro. V Smledniku je začel osnovno šolo, gimnazijo v Ljubljani. Kot odličnega študenta so ga poslali na Dunaj, kjer naj bi ga univerza pripravila za profesorja. Toda preveč se mu je tožilo po domači deželi, zlasti po gorah. Samo eno leto je vzdržal na cesarskem Dunaju, več ni zmožel. Vrnil se je domov in stopil v ljubljansko bogoslovje. V duhovnika je bil posvečen leta 1871, služboval najprej kot kaplan v Tržiču, nato kot župnik na Dobravi pri Kropi, kjer je bil obenem tudi okrajni šolski nadzornik. V avgustu 1889 je prišel za župnika na Dovje, kjer je ostal dolgih 38 let, prav do svoje smrti.

Po značaju je bil župnik Aljaž original, da ga je treba iskati. Mož iz ljudstva, ki se je zrastel vanj kot malokdo, zanj delal in se žrtvoval. Prav zato ga je ljudstvo tudi vzljubilo. Kot dušni pastir je dobro skrbel za svoje ovčice. Za spoved je bil na razpolago kadar koli; s prižnice jih je po domače tudi odkrito svaril, a z besedami, ki mu jih niso mogli zameriti, šle pa so do srca. Obnovil jim je tudi župno cerkev, oskrbel nove zvonove in nove orgle ter marsikateri račun raje sam plačal kot pa bi z njim mučil župljane. Vedno je bil poln mladeniških načrtov, poln zavesti “triglavskega župnika” in neuklonljive volje, ko je šlo za pravico. Zanj je veljalo pravilo, da morajo besede pohvale in graje odgovarjati zasluženju. Zato ga sijaj imena ali položaja ni nikoli zaslepil; važno je bilo zanj pri vsakem le to, kaj je storil v splošno dobro in nikomur v škodo. Ob takem gledanju je razumljivo, da mu oblastniki kakor vaški veljaki niso pomenili prav nič več kot planinski pastirji, ki so smrdeli po slami in živini in jih marsikateri mestni planinec ni niti pogledal. Tudi njim je bil oče in kot takega so ga vsi spoštovali. Med živečimi župljani izpod Triglava je še danes po petdesetih letih spomin na Aljaža živ in svetel. Pa tudi drugi, ki so ga osebno poznali, se ga še toplo spominjajo.

Za planine se je Aljaž navdušil že v študentovskih letih. Sam pripoveduje, kako se je nekega počitniškega dne odpravil na Grintovec. Ko je po vrnitvi doma ves navdušen pripovedoval, da je gledal z višine domačo

hišo, ga je oče zavrnil: "Neumnež, za to ti ne treba no-
reti na Grintovec, saj jo doma s ceste bolje vidiš!"
Seveda fanta ni prepričal, pa tudi sin mu pripombe ni
zameril, kot je kasneje zameril ljudem, ki so se imeli
za razgledane, čuta za naravne lepote pa niso imeli.
Sam jo je imel v polni meri: na planinah je bilo nje-
govo večno mlado srce najbolj doma in najbolj srečno.

Ne samo kot vnetega planinca, tudi kot zavednega
narodnjaka je Aljaža bolelo, da so bile prav do njego-
vega posega naše gore v glavnem v nemških rokah.
"Alpenverein" je postavil leta 1887 "Dežmanovo ko-
čo" pod Triglavom, nad Peklom, z dostopom iz doline
Kot. Nemška je bila tudi "Hubertshütte" v Vratih.
Negostoljubnost do slovenskih turistov je bila znana.
Župnika Aljaža je žalostila in jezila. Žalitve s strani
oskrbnika Dežmanove koč, ki je župnika nekoč na-
hrulil, naj govori nemško, še v poznem življenju ni
mogel pozabiti. Prav od tem dejstvu je v njem dozorel
sklep, da morajo slovenske planine ostati slovenske.
Temu sklepu je dal življenjski poudarek in v ta cilj
je zastavil vse svoje moči. Dela se je lotil takoj in z
vso odločnostjo, zato pa tudi z uspehom. Ob prebira-
nju župnikovih spominov samo občudujemo, česa je
zmožen storiti en sam človek, če se za gotovo stvar
resnično navduši.

Ko je bilo leta 1893 ustanovljeno v Ljubljani "Slo-
vensko planinsko društvo", je za Aljaža prišel ugodni
trenutek, da razvije svoje načrte. Zdaj je vsaj vedel,
da njegovo delo ne bo zaman: imel bo nekoga, ki bo
njegovo idejo za ohranitev slovenskih planin tudi
podprl in po njem nadaljeval.

Najprej je Aljaž sklenil zasesti najvišjo točko —
mogočni Triglav. Bil je del njegove dovške župnije in
je že zavoljo tega čutil do njega posebno pravico. Ob-
činski možje na Dovjem so najbrž debelo pogledali,
ko so prejeli Aljaževo ponudbo, da bi kupil kakih pet
kvadratnih metrov na vrhu Triglava. Kdo le bo dajal
za te visoke skale denar? Aljaž je dal pet goldinarjev
in pogodba je bila uradno sklenjena: postal je "naj-
višji slovenski posestnik". Sam je napravil načrte za
stolp, ki naj bi na tej njegovi posesti stal — in res
stoji še danes ter nosi Aljaževo ime. Vse je bilo se-
veda tajno, da mu nemškutarji namena niso mogli pre-
prečiti. Stolp je bil izdelan v kosih od 15 do 20 kilo-
gramov, katere so nosači že v maju 1893 znesli do
triglavskega ledenika, 7. avgusta istega leta (drugi da-
tum je 17. avgusta — kateri je pravi, nisem mogel
ugotoviti) pa znosili na vrh. Aljaž je zaradi slabega me-
glenega vremena — četudi nerad — moral ostati v
Dežmanovi koči. Hudomušno se je muzal, saj Nemci
še slutili niso, kaj se istočasno dogaja na Triglavu . . .
Slavnostno otvoritev in blagoslovitev stolpa je teden
kasneje izvršil Aljaž sam s skupnico vnetih planincev.
Ob tej priliki so zapeli "Ave Maris Stella" in njegovo
"Oj, Triglav moj dom". Po pripovedovanju prisotnih
je Aljaž pel kleče in s solzami v očih objemal svoj
stolp . . .

Kasneje so Nemci hoteli Aljaža celo z dokazi ne-
kega inženirja prepričati, da njegov stolp na vrhu Tri-
glava ni varen in naj ga podre, tako jim je bil napoti.
Ko ni pomagalo prigovarjanje, so začeli z grožnjami,
ves čas molčeči Aljaž pa jim je dal končno tale odgo-
vor: "No ja, če vam je stolp res toliko nevaren, da ga
je treba odstraniti zaradi varnosti, povem samo to, da
ga mora rja že po besedah inženirja, ki smo ga prav-
kar slišali, sama uničiti. Jaz sam pa ne bom nikdar
in nikoli podiral, kar sem gradil! . . ." In pri tem je
ostalo, četudi so Aljaža Nemci celo tožili, da je s svo-
jim stolpom pokončal triangulacijsko točko. Merjenje
je pokazalo, da obtožbe niso bile upravičene in pravdo
so izgubili.

Toda župnik Aljaž ni ostal samo pri Triglavu. Kupil
je tudi zemljišče v Vratih in na Kredarici ter začel z
gradnjo planinskih koč. Planinsko društvo je njegove
načrte podprlo in maja 1896 je bila koča v Vratih go-
tova. Dne 9. julija je bila slovesna otvoritev in Aljaž
je bil kaj ponosen, ko so jo imenovali po njem. Še isto
leto 10. avgusta je Aljaž blagoslovil tudi Triglavsko ko-
čo na Kredarici. Ob koči si je zamislil tudi kapelico

Aljažev dom v Vratih (1015 m) s Triglavom v ozadju

Mater božje, ki je postala naše najvišje svetišče. Zaradi slabega vremena je njena blagoslovitev 30. septembra odpadla in izvršili so jo šele naslednje leto. Kapelica je srečno preživela vojna leta, po vojni, ob koncu marca 1954, pa je bila z dinamitom razstreljena od iste roke, ki je malo kasneje podrli tudi križ na Škrlatici . . .

Iz Aljaževih govorov tako ob blagoslovitvi koče v Vratih kot na Kredarici je jasno, kako je poleg ljubezni do gora ravno narodna zavest priganjala njega in Planinsko društvo k vsem tem podvigom. Takole je "triglavski župnik" med drugim povedal takrat na Kredarici: ". . . Ko sem se sprehajal po Kredarici, tej lepi, pa skoraj goli planici, kjer stoji naša nova koča, sem našel tri vrste cvetlic: bele, modre in rdeče. Že narava sama priča, da je to pogorje slovensko . . . Tu vidim zbrane turiste vseh stanov. Kaj nas je združilo? Ali egoizem, ali denar, ali materializem? Nikakor! Združil nas je idealizem, čista ljubezen do naše prekrasne domovine in lepi čuti, ki ga gojimo v svojih srcih do planinstva. Lepo število gospodov dijakov, ki gori za vzvišene ideale, daje nam vsem pogum. Domovina še ni izgubljena! Bog živi vse planince! . . ."

Prav tako izžareva namen teh planinskih domov iz priložnostne pesmi, ki je ob istih prilikah na Kredarici prišla izpod peresa Franca Saleškega Finžgarja:

Slovencev mračna doba je končana,
naloge svoje se Sloven zaveda,
kjer je njegova gora in poljana,
ki bila je lastnina že pradedu.
Sloven zastavo svojo če razviti,
na svojo last opomniti soseda!
Na lastni zemlji tujec noče biti,
to priča koča tale vrh Triglava,
ki nema vendar more govoriti:
V prisego dvignjena sem roka prava,
v nebo, kjer sodni stol stoji pravice,
da gore prej bo padla siva glava,
kot v tujo last preide očetnjava!

Triglavski dom
na Kredarici
(na levi ob domu
kapelica, ki so
jo razstrelili)

Aljaževa koča v Vratih je bila kmalu pretesna in leta 1904 je zrastle poleg nje novi dom z istim imenom. Tega je zadnje dni marca 1909 razdejal snežni plaz in Aljaž je imel zopet dosti dela, da je pod njegovim vodstvom v šestnajstih mesecih zrastle novi, sedanji Aljažev dom. V istem letu 1909 je prišlo tudi do povečanja koče na Kredarici, ki je zrastle v Triglavski dom. Aljaževi načrti za kapelo v Vratih pa so se uresničili šele 1928, eno leto po njegovi smrti. Kapelica sv. Cirila in Metoda — znana kot Aljaževa kapela — je delo arhitekta Vurnika, blagoslovil pa jo je knezoškof Jeglič. — Tudi ta je preživela vojno, po vojni pa nahujskanim taboriščnikom služila za stranišče. Shod pri njej v spomin Aljažu je leta 1953 zbudil hude napade in krivične obtožbe. Danes se v njej sme vršiti bogoslužje.

Župnik Aljaž je organiziral tudi posebno "planinsko gradbeno ekipo": z delavci je lastnoročno popravljaj in gradil po kraljestvu Zlatoroga planinska pota. Tudi s tem si je zaslužil ime pionirja slovenskega planinstva, saj so prav boljša pota privabila na naše vrhove tudi več domačih in tujih turistov. Zlasti je znana njegova pot skozi Tnalo v Radovno in Kot. "Triglavskemu župniku" v spomin se cesta v Radovno od Kamrčnega mostu v Mojstrani danes imenuje — Aljaževa cesta.

Bil pa je župnik Jakob Aljaž tudi ljubitelj glasbe, ki v tem svojem čutu za tone dovški fari ni pripravil le novih zvonov in novih orgel, ampak vzbudil med farani tudi veselje do lepega petja. Segel pa je s svojim delom na glasbenem polju daleč preko meja svoje župnije in si pridobil — četudi glasbenik-samouk — častno mesto v slovenski glasbeni zgodovini. O Aljaževih zborovih skladbah pravi skladatelj Stanko Premrl, da so "preproste in lahke, a krepke in so se mnogo pe-". V Kramolc-Tomčevi "Slovenski pesmarici" (II. del, izdaja Mohorjeve družbe v Celju leta 1964) pa bremo o njem: Jakob Aljaž spada v starejšo generacijo slovenskih skladateljev (. . .), šele na Dovjem se je začel intenzivneje pečati z glasbo. Kot skladatelj je uglasil lepo vrsto občutenih svetnih zborov, najraje je segel

po Gregorčičevih pesmih. Aljažovo največje delo za slovensko glasbo je "Slovenska pesmarica" I. in II. del (izšla leta 1896 oziroma 1900, pozneje pa še v dveh ponatisih), znana še danes pod imenom "Mohorjeva pesmarica". Velikanski pomen te pesmarice zna preceniti samo tisti, ki pozna naše glasbene razmere pred to pesmarico in po njej. Prej so bili naši pevski zbori po deželi redki in je v njih delovalo samo izobraženstvo; preprost človek ni imel dostopa v te zборе. Po izidu Aljaževe pesmarice pa so začeli rasti pevski zbori kot gobe po dežju. Njih vsakdanja hrana pa je bila ravno Aljaževa pesmarica, marsikatero pesem iz nje slišimo še dandanes na koncertih in v radiu.

Omembi o Aljaževih kompozicijah Gregorčičevih pesmi naj dodamo, da ga je z Gregorčičem vezalo zvesto prijateljstvo. Med ostalimi pesmimi je uglasbil tudi nje-

govo "Nazaj v planinski raj", ki so jo peli v Gorici, ko so umrlega pesnika prepeljali k zadnjemu počitku na Libušnje.

Po vojni so Aljaževe skladbe izginile iz knjižnih polic in so bile na splošno črtane iz repertoarjev pevskih zborov kot "nesodobne". Vendar jih slovensko srce rado posluša, če jih sliši. Nekatere Aljaževe pesmi pa so postale že narodna last in se obdržale prav do danes. Ena najlepših med njimi in morda tudi najbolj peta je brez dvoma njegova "Oj, Triglav moj dom", za katero je napisal besedilo dr. Aleš Ušeničnik.

"Triglavski župnik" Jakob Aljaž ne sme biti pozabljen, če je slovenski narod pravičen do vsega, kar je mož zanj storil. Morda bo prišel čas, ko bo tudi njegova kapelica na Kredarici znova zrastle iz tal triglavskega kraljestva . . . JAKA NAPROŠEN

Polževe duhovne vaje

Ne da bi polž tudi delal duhovne vaje — kot žene in matere v našem Melbourneu. Ampak sam jih je poleg p. voditelja držal med sestrskim tednom duhovnih vaj. Vsaj ena izmed sester-usmiljenk je prisluhnila njegovim nemim govorom in to opisala v listu "Duhovnost". Narava nas more res veliko učiti, če le sprejmemo njene nauke. — Urednik.

TAKOJ PRVI DAN me je čakal brat polž sredi poti v cerkev. Ni vedel, da bo šla po tej poti cela procesija sester, ki so prišle iz vseh koncev na duhovne vaje. — To je bila njegova in moja največja nesreča. Revež se hitro umakniti ni mogel, ker je pač polž — meni pa je bilo nerodno, da bi se pred vsemi sklonila in ga položila na varno. Mea culpa! Nazaj grede sem videla razdejanje: strta polževa hiša na eni strani in zmečkani polž na drugi strani poti. V srce se mi je zasmilil in obžalovala sem svoj greh. Toda "felix culpa"! Brat polž, tvoja smrt me je zdrnila! Spoznala sem: zelo veliko dam na to, kaj bodo ljudje rekli. Popraviti se moram!

Poklic usmiljenke je in bo vedno v tem: sklanjati se k vsem, ki so v nadlogi in si sami ne morejo pomagati. Misel na človeške sodbe me nikoli ne sme odvrniti, da potrebnim ne bi priskočila na pomoč.

Naslednji dan je drug polž ždel sredi pota. Zahvalila sem se Gospodu, da ne preneha ponavljati v našem žiljenju zgodbe sv. Petra, ki je po trikratni zatajitvi smel trikrat reči "Gospod, ti veš, da te ljubim!" Opogumila sem se, vzela slinarja in ga posadila na varno med cvetice. Bil je tako zadovoljen, da mi je v zahvalo pokazal svoje roge, ki jih drugače ljubosumno skriva. Ne vem, kdo je bil bolj vesel, on ali jaz.

Tretji dan je sijalo sonce in polža ni bilo nikjer; se pravi, na poti ga ni bilo. Pa sem pobrskala v svojem spominu in ga našla v njem. Vrnila sem se za štirinajst let nazaj, na tisti srečni dan, ko sem postala bolniška sestra in bila pripravljena storiti vse, pomagati vsem —

samo da postanem hči krščanske ljubezni. Tisti dan sem bila kriva smrti enega polža — a vest mi tega ni očitala, saj je bilo storjeno v pokorščini. Kako? Dobe sedno in z vso resnostjo sem ubogala, ko nam je bilo rečeno: "Pojejte vse, kar dobite na krožniku!" In sredi mojega krožnika se je na solati smehljal brat polž, ki na mojo srečo ni imel hišice . . .

Gospod, prosim te, da bi se po teh duhovnih vajah vrnila k velikodušni pokorščini!

Četrty dan mojih duhovnih vaj je zopet sedel polž ob poti, zaprt v svoji hiši. "Kako si srečen," sem si mislila, "ne briga te ves svet!" Ali nimam tudi jaz to možnost? Saj imam v srcu kamrico, kjer Jezus prebiva, kamor se vedno lahko skrijem pred šumnim svetom.

Peti dan sem opazila po tleh samo slinasto sled. Ni bilo težko uganiti, da jo je tod mahal brat polž. Pomislila sem: če bi kdo prišel za menoj k bolnikom, ki jih zdravim, ali bi spoznal, da je tukaj bila že usmiljena sestra? Ali znam te trpine razumeti, potolažiti, umiriti? . . .

Šesti dan. Spet dežuje. Brat polž se počasi pomika po zidu ob stopnicah. Pot je strma, navpična, kot na goro popolnosti — in prav po polževo gre naprej. Ko bi vsaj ne imel hišice na sebi, ki ga vleče navzdol! Toda ne slišim godrnjanja — nič se ne pritožuje, čeprav morda ve, da so tudi polži, ki jim ni treba nositi bremena na plečih. "Bog me je tako ustvaril," mi pošepeče. O,

brat polž, kakšen zgled zame, kako naj nosim svoj križ, ki se me drži kakor tebe tvoja hiška . . .

Sedmi dan. Brat polž je že blizu vrha zidu. Prav previdno, tipaje se pomika dalje. Prileze do šiljastega kamna — in se ustavi. Dvigne glavo kolikor more, jo obrača levo in desno, da pretehta vse možnosti, kaj bi bilo najbolj pametno ukreniti. — Ali ne bi bilo bolje, da se tudi jaz za trenutek ustavim, če zadenem na poti življenja ob kamenček, ki mi ni po volji? Premisliti moram: Kako naj pridem čez to oviro, da bi bilo Bogu v čast in bližnjemu v korist?

Osmi dan. Brat polž je že prilezel na vrh. A glej!

Ne obrača se, da bi videl in premeril pot in globino, od koder je prilezel. Kar naprej "hiti", kolikor mu je mogoče. Kakor da bi tudi on poznal resnico, da za nebeško kraljestvo niso primerni tisti, ki so ozirajo nazaj.

Deveti dan. Te Deum! . . . Duhovne vaje so končane. Brat polž se je umaknil med cvetice in mi kliče: Še ti pojdi nabirat dejanja ljubezni, ponižnosti, vdanosti ▼ Boga . . .

Zbogom, brat polž! Posloviti se moram! Pridi spet, kadar bom omahovala, na mojo pot ali moj krožnik — spomni me pouka in sklepa teh duhovnih vaj!

Iskrene čestitke sinu Sandiju

MATI je ostrmela, ko je brala v časopisu: "Sandiju Blažiču, novemu diplomiranemu inženirju strojništva, čestita k diplomi, doseženi ob rednem delu — žena Mimi z otrokoma."

Inženir je postal! Ni pričakovala, da bo tako kmalu diplomiral. Zato se tako dolgo ni oglasil. Niti za god ji ni pisal, kot da je umrla, čeprav ju loči le polurna vožnja z avtom, s katerim se sicer vozi dan na dan . . . Pred zadnjim naskokom res ni utegnil misliti na mater, saj mu je bila vsa-ka ura prekratka, ga je opravičevala.

Kako si je le mogla tako narobe razlagati njegov molk! Prenekatero noč je moral prebedeti ob knjigah in risbah . . . Zdaj se mora najprej naspiti in nato se bo oglasil. Objel jo bo kakor takrat, ko ga je — vajenca — presenetila s koleksom . . . Da, saj je dober fant!

Minil je teden, minil sta dva, a Sandija od nikoder. V materino veselje je kanila kaplja pelina: kaj pa, če se ne oglasi zato, ker mu preprosta mati zdaj, ko si je pridobil visoko izobrazbo in vodilni položaj v podjetju, nič več ne pomeni in jo je mimogrede odpisal?

Ne, to ni mogoče! A če je res, ve, kdo stoji za

tem . . . S snaho se nikoli nista iskreno zbližali. Že od poroke dalje ju razdvaja nevidna senca, ki od časa do časa zazija kot prepad. (Ne more pozabiti, kako ironično je kot nevesta odklonila cerkveni obred, Sandi pa se ji ni mogel odreči, in tako se je ta zveza zarila materi v dušo kakor drobec granate v vojakovo kost, kjer obtiči in pomalem boli do smrti.)

Lahko bi sinu tudi pisala . . . Toda zakaj ne gre sama k njemu? Mati ima pravico ob vsakem času potrkat na sinova vrata — to ji je kajpada jasno, le to ne, zakaj se ji zdi polurna razdalja nenadoma nepremagljiva. Pa kaj bi slepomišila z lastnim srcem: priznati si mora, da skuša svoj strah in nezaupanje preliti v nekaj zunanjega, ker ne bi prenesla hladnega sprejema ali hlinjene topline iz ledene notranjosti. Ne, čakala ga bo doma, da pride, kadar ga bo volja.

Toda mati je in nekaj mora kljub temu storiti . . .

Znova ji je stopila pred oči ženina časopisna objava. Da, Mimi ima rada pomp . . . Kaj, če bi sinu čestitala po radiu? Še nikoli ni imela opraviti s tem, a zdaj je tako edinstvena priložnost:

diploma, desetletnica poroke in še vselitev v lastno hišo . . .

Odločila se je in naročila primerno ploščo s kratkim besedilom. Sina ni posebej obveščala o tem, saj je vedela, da vsaj žena redno posluša čestitke. In nemara jih bo javno voščilo celo te-sneje povežalo . . .

V trenutku, ko je čestitka stekla skozi eter, ko je poslušala svoje izbrane besede, se ji je zdelo, da se je dobro odločila in snahi je bila celo hval-ležna za spodbudo. — Kako neki je sin sprejel to presenečenje? Še malo ni dvomila, da bo na-slednji dan privihral z otrokom in že na stopni-cah klical: Mama, si doma? . . .

Zgodilo pa se je povsem nasprotno. Namesto sina je čez nekaj dni prispelo pismo. Sin se ji je hladno zahvaljeval, toda z "globokim obžalova-njem", da je ob desetletnici poroke prezrla ime njegove žene, v katero je "investiral vsa svoja čustva". . . , da je torej Mimi upravičeno uža-ljena, sam pa se bo že oglasil, ko se uredi v no-vih razmerah in dolžnostih.

ROŽA MARIJA

Na skali roža raste,
roža Marija, rajska Mati,
roža stoterih žalosti.

Roža Marija, glej zemljico našo,
žalostna pota so romarska,
tihe so pesmi priprošnjice.

Materam našim so križali sina,
materam našim so srca prebodli
z meči stoterimi.

Roža Marija, rajska Mati,
pomagaj nam v milosti svoji,
roža stoterih žalosti!

Roža Marija je solzo stočila,
roža Marija za našo srečo,
roža stoterega upanja.

FRANCE BEVK

Prejšnja leta je spet in spet prebiral sina-va počitniška in vojaška pisma, temu je bila kljub kratkosti komaj kos do podpisa. Slednja beseda ji je bila udarec z gorjačo po glavi. Počutila se je osramočeno, kot da je zagrešila zločin . . .

Je mogoče, da v sinovem srcu ni več prostora za mater? Nesrečna čestitka! Hotela je najboljšo, pa je naredila razdejanje. Zakaj ni sina obiskala? Ohranila bi bila tisto majavo brv med seboj in snaho, zdaj pa še te ni več . . .

Ko si je otrla zadnjo solzo, je bruhnilo iz nje: Moj Bog, saj je ne sovražim! Nikoli ji ga nisem jemala, naj ga ima! Saj vendar vem: Sin bo za-pustil očeta in mater in se pridružil ženi . . . Tako mora biti. — — —

Najbrž se bo premagala in odšla k njima kakor otrok, ki mu je žoga ušla v šipo in mora obljubi-ti, da ne bo nikoli več . . . Bolečina v srcu pa bo ostala kakor drobec granate v vojakovi kosti, ki pomalem boli do smrti.

J.L.

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

IZ WOLLONGONGA ste že v prejšnji številki med pismi bralcev zvedeli o prijaznem gričku v Dapto (42 Kanahooka Road), ki je last rojakov Jakoba in Milke Božič. Ta kos zemlje ne želita uporabljati v osebne namene, ampak služil naj bi vsem Slovencem, ki imajo dobro voljo. Pa tudi njihovim prijateljem druge narodnosti, če hočejo v slovenski skupnosti in v slovenski tradiciji preživeti na gričku nekaj prijetnih uric. V ta namen so se dobronamerni okoliški rojaki z lastnikom že dodobra pomenili, ustanovljen je bil odbor, pa tudi pridne roke so že dokazale, kaj znajo.

Po dobroti in zaobljubi Božičevih naj bi na zemljišču stala tudi domača kapelica. Tako je prišlo do razgovorov, v nedeljo 24. aprila pa do lepega domačega praznika za rojake Wollongonga in okolice, ki se sleherni mesec zbiramo pri slovenski maši. Bil je prijeten jesenski dan. Okrog ene ure popoldne je pripeljal na grič Bosnjakov avtobus sydneyseke pevce in prijatelje. Ob vходу na zemljišče nas je pozdravil okrašen slavalok z napisom: "Dobrodošli!" Ob dveh se je premaknila procesija s križem na čelu od dvorane proti kraju, pripravljenem za mašo na prostem. Slavalok — ves v cvetju — nas je vzpodbujal s krščanskim geslom: "O, sveti križ — življenja luč!" Pred pričetkom maše je bil blagoslov aluminijastega križa, ki bo — upamo, da kmalu — krasil vrh nameravane slovenske kapelice. Pri slovesnosti in sveti maši sta navdušeno prepevala združena pevska zbora iz Wollongonga in Sydneya.

Poleg številnih rojakov iz Wollongonga, Sydneya in drugod sta bila pri slovesnosti navzoča tudi g. Dušan Lajovic — dobronik pri gradnji naše kapelice, kakor tudi njegov brat senator Miša Lajovic.

Po verski slovesnosti smo se premaknili v dvorano na kosilo, med katerim nam je igral ansambel "An-

drejkovi fantje". Seveda so domačo glasbo nadaljevali po kosilu tudi za ples. Vse popoldne je poteklo v prijetnem slovenskem vzdušju, ki si ga izseljenski človek samo želi.

Res moramo samo čestitati Jimu in Milki ter majhni a energetični skupini rojakov, ki je pred kratkim prišla za delo, se zagrizla vanj in s svojimi naporji napravila iz zapuščene farne prav prijeten košček slovenske zemlje na tujem. Naša skupna želja je, da bi se pogosto srečavali na gričku Dapto ter drug drugemu pomagali ohranjati in utrjevati našo narodno in versko zavest, obenem pa se domače in pošteno razvedrili. Pokažimo, da je moč v slogi, nesebičnem delu in razumevanju, ne v velikem številu in praznih besedah, pa naj še tako lepo zvene!

NOVO OGRAJO smo dobili pri Sv. Rafaelu na zadnjem delu dokupljenih dveh zemljišč za cerkvijo. Sobota 23. aprila je videla lepo število mož in fantov, ki so se odzvali prošnji. Še pred tretjo popoldansko uro je bilo delo gotovo. Tudi skupina prostovoljcev na državni praznik ANZAC DAY ni bila majhna: očistili so navlako izpod druge kupljene hiše, pripravili drva za barbecue naših prireditev na dvorišču, odstranili ograjo med cerkvenim dvoriščem in dokupljenim zemljiščem. Bog povrni vsem!

Naslednji projekt je ograja proti tretjemu sosedu, kasneje pa še na cestni strani. Upamo, da bodo rojaki priskočili na pomoč tudi v bodoče.

SLUŽBE BOŽJE so pri Sv. Rafaelu vsako nedeljo ob osmih in ob 9.30 dopoldan (pri zadnji poje mešani zbor). Poleg tega je večerna maša vsako soboto ob sedmih (velja že za nedeljsko). Izredna večerna služba božja bo tudi na vnebohod (19. maja, zapovedan praznik), na prvi petek (3. junija), na praznik Rešnjega Telesa (9. junija) in na praznik Srca Jezusovega (17. junija).

WOLLONGONG ima slovensko mašo 12. junija in 10. julija (na drugo nedeljo vsakega meseca!) ob petih popoldne v Villa Maria kapeli.

CANBERRA ima slovensko mašo na tretjo nedeljo vsakega meseca. Na nedeljo 15. maja bo maša ob običajni uri (11.30), na nedeljo 19. junija in 17. julija pa ob šestih zvečer.

NEWCASTLE pride za slovensko mašo na vrsto za binkošti (29. maja) ob šestih zvečer v Hamiltonu. Po maši majniška pobožnost s petimi litanijami.

BRISBANE ima slovensko mašo prav tako na bin-

koštno nedeljo (ob 11.30 v St. Mary's, South Brisbane). Po maši šmarnice.

PONOVNO VABIM na VSESLOVANSKO PROSLAVO sv. Cirila in Metoda — nedelja 5. junija v ukrajinski katoliški cerkvi v Lidcombu (ob železnici!). Pričetek ob treh popoldne s sveto mašo v bizantinskem obredu. Ob 5.30 sledi v ukrajinski dvorani kulturni spored. Tudi Slovenci bodimo častno zastopani in del te slovesnosti dneva!

O **TELOVSKIH PROCESIJAH** (12. junija) v raznih okrajih Sydneya bomo točne podatke objavili v naših nedeljskih oznanilih. Potrudimo se, da bomo prisotni!

RADIJSKO ODDAJO v priredbi našega verskega središča boste na 2EA zopet slišali v sredo 15. junija ob sedmih zvečer. Vam so namenjene te oddaje in radi jih poslušajte, kakor tudi ostale slovenske oddaje. Oddaje lahko podprete tudi s pismom vodstvu, v katerem morete izraziti svoje želje — pa tudi kritiko.

POSTNA NABIRKA "Project Compassion" med nami je to leto znesla \$415.00. Kot objavljeno pred pričetkom nabirke, bomo polovico poslali posinovljenemu misijonarju p. Evgenu v Afriko, druga polovica je poslana avstralskemu fondu v pomoč nerazvitim deželam. Bog povrni vsem, ki ste pri akciji sodelovali in doprinesli svoje! Naslednje leto bo treba k tej koristni postni vaji pritegniti še večje število naših družin.

Kdor je prebral članek p. Hugona v zadnji številki MISLI (april, stran 105), bo razumel, da bo naš denar v Togu uporabljen zelo koristno.

MAJNIŠKA POBOŽNOST je pri Sv. Rafaelu vsak večer ob sedmih. Na sporedu je letos branje šmarničnih beril "Rast ob Materi", ki jih je v domovini napisal

dr. Valter Dermota. Ocenjevalci jih imenujejo "vzgojne šmarnice", ker bodo starši v njih našli res koristne napotke pri vzgoji otrok.

NOV GROB — V Cardiff South, predmestju Newcastle-a, je 15. aprila letos preminul rojak PETER ARLIČ. Dočakal je starost 67 let. Po rodu je bil iz Meribera, v Avstraliji pa je bival okrog 26 let. Njegova prva žena je bila Slovenka, druga Čehinja. Zapušča štiri otroke, dva sinova in dve hčeri. Do upokojitve pred nekaj leti je bil zaposlen pri železni BHP. Pogrebna maša je bila opravljena v ponedeljek 18. aprila v Hamiltonu, pokopan pa je rojak na tamkajšnjem pokopališču.

Pokojnika se spomnimo v molitvi! Sožalje žalujočim!

NAŠI KRSTI — **Filip Lapič**, Fairfield West. Oče Frank, mati Marjana r. Toplak. Botrovala sta Vlado in Ana Turkalj — Merrylands, 19. decembra 1976.

Filip Korpar, Matraville. Oče Rudolf, mati Kristina r. Zver. Botrovala sta Jože in Roza Kavaš. Krst je bil v Merrylandsu med nedeljsko službo božjo 6. marca 1977.

Tania Simčič, Baulkham Hills. Oče Vladimir, mati Dorothea r. Hoffmann. Botrovala sta Anica Tadič in Marianne Fischer — Merrylands, 19. marca 1977.

Anthony David Palijan, Toongabbie. Oče Branko, mati Lidija r. Osolnik. Botroval je Marijan Kecek — Merrylands, 26. marca 1977.

Daniel Robert Babič, Penrith. Oče Peter, mati Majda r. Hkavec. Botrovala sta dr. Zvonimir Hribar in Sonja Hribar — Merrylands, 3. aprila 1977.

Nataša Margaret Bunderla, Fairfield. Oče Anton, mati Marija r. Bedek. Botrovala sta Ludvik in Marija Filo — Merrylands, 9. aprila 1977.

P. VALERIJAN

SREBRNOMAŠNIK BOD' POZDRAVLJEN!

V Merrylandsu bomo imeli ta mesec poseben praznik. Dne 18. maja bo poteklo petindvajset let, ko je bil posvečen v duhovnika naš pater Valerijan Jenko. Njegovo srebrno mašo bomo skupaj darovali 22. maja, ob 9.30, v slovenski cerkvi sv. Rafaela. Za vse njegovo vidno in skrito delo, ki ga že štirinajst let razdaja Slovincem v Avstraliji, se bomo ta dan Bogu še posebno zahvalili. Po slovesnosti v cerkvi se bomo skupno veselili na pikniku, ki bo na dvorišču verskega središča.

S svojo prisotnostjo pri maši in tudi potem bomo dokazali, da srebrnomašnikovo delo spoštujemo in cenimo. Še lepše pa bo, če boste zunanjo slovesnost povzdignili tudi z narodnimi nošami.

P. Valerijanu čestitamo k jubileju in mu skupno kličemo:

"BOG VAS ŽIVI ŠE MNOGO, MNOGO LET!"

P. LOVRENC

O NARODNEM MUČENCU Lojzetu Bratužu smo pisali v prejšnji številki. Spominska proslava ob priliki 40-letnice smrti je bila v Podgori 13. februarja ob veliki udeležbi. Ni pa prišel na proslavo noben uradni zastopnik iz republike Slovenije, četudi jih pri nobeni podobni prireditvi preko meje ne manjka. "Okvir" proslave jim ni bil pogodu, so rekli udeleženci. Res čudno merilo: narodni mučenec si lahko samo, če si padel kot revolucionar. Spomin na Bratuža in vse druge, ki so trpeli in umirali v borbi s fašizmom, pa naj bi bil pozabljen . . .

Bratužu v spomin je bila posvečena tudi kulturna proslava 12. marca v Števerjanu, kjer se je ta dan vršil II. deželni kongres "Slovenske skupnosti". Pri spominski proslavi so sodelovali Goričani, Tržačani in Benečani.

OKTET BRATOV PIRNAT iz Jarš pri Domžalah, nam je znan, saj smo o njem objavili že tudi poseben članek. Kot pevski zbor osmih rodniških bratov je najbrž edinstven na svetu. Pa tudi kot oktet so doslej dosegli lepe uspehe ter se iz leta v leto izpopolnjujejo.

Letos obhaja Oktet bratov Pirnat dvajsetletnico obstoja, kar je za sleherno glasbeno skupino že lepa doba. Za Pirnate pomeni na tisoče vaj in več kot 200 javnih nastopov, kar je brez dvoma pomemben prispevek k dviganju slovenske pevske kulture.

Dvajsetletnico svojega okteta so bratje Pirnat proslavljali seveda s koncertom. Imenoval se je **KONCERT OKTETOV**, ker so se proslavi jubileja pridružili s svojim petjem tudi Briški, Šentjernejski, Goriški ter oktet "Jelovica". K pomembni obletnici naj sprejmejo bratje Pirnat tudi čestitke avstralskih rojakov!

NOVI PARK HOTEL so zgradili na Bledu. Stoji na mestu starega in dotrajanega idiličnega Park Hotela, ki se je moral umakniti "napredku". Obiskovalci Bleda in tudi Blejčani sami pa z novim poslopjem niso zadovoljni: "nestvor iz betona in stekla" mu pravijo, ker prav nič ne spada v privlačno in romantično blejsko okolje. Pogled nanj človeka ne sprošča, njegovi barvi — neskladni temnorjava in temnordeča — pa se divje odbijata od lepe, poleti zelene in pozimi zasnežene narave. "Zakaj imamo lepe hotele lahko na Pohorju

(Poštarski dom), ki dopolnjujejo in krasijo okolje, poleg tega pa prav tako rabijo svojemu namenu kot vsak betonski mastodont? . . ." smo brali v "Delu". Tudi pri novogradnjah je očitno načelo družbenega dogovarjanja samo na papirju — prebivalci kraja nimajo kaj reči, ker jih nihče ne vpraša . . .

NA GORIŠKEM bodo na obeh straneh državne meje zgradili za obrambo pred točo 80 raketnih izstrelišč. S tem upajo, da bodo pred ujemom zaščitili vinograde, sadovnjake, vrtove in njive na naši in na italijanski strani. Obrambni sistem naj bi začel delovati leta 1978.

"Bomo videli . . ." pravijo goriški kmetje ob teh novicah.

40-LETNICO SMRTI prelata **TOMA ZUPANA**, našega največjega prešernovca, smo obhajali v marcu. Umrli je 8. marca 1937 v Okroglem nad Savo, Struževo pri Kranju, kjer se je naselil ob odhodu v pokoj leta 1905. V pokoju je živel še dolgih 32 let in ob smrti mu je bilo dve leti manj kot sto. Bil pa je do zadnjega delaven in svež. Kot duhovnik je bil dolgoletni ravnatelj Alojzijevega in gimnazijski profesor, njegovo življenjsko delo pa je bilo zbiranje podatkov iz življenja pesnika Franceta Prešerna. Bil je Prešernov sorodnik, saj je bila njegova mati Mina pesnikova sestrična. Zbral je celotni Prešernov rodovnik, pet knjig zapiskov o pesnikovem življenju iz prvega vira, pa tudi zbirka predmetov v zvezi s pesnikom (danes so v Prešernovi rojstni hiši na Vrbi, nekaj pa v Ljubljani) so njegovo delo. Izdal je le eno knjigo zapiskov: "Kako Lenka Prešernova svojega brata-pesnika popisuje" (izšla leta 1933 pri Mohorjevi družbi). Vse ostalo Zupanovo zbrano gradivo čaka v ljubljanski univerzitetni knjižnici in je na razpolago le za študij — če bo kdaj izšlo v tisku, je veliko vprašanje.

Prelat Tomo Zupan je za vse svoje delo celo v kulturni javnosti danes skoraj pozabljen. Spomin nanj je na svojo roko vsaj delno poživil Klub kulturnih delavcev v Kranju pred več kot desetimi leti: na rojstni hiši prelata Zupana v Smokuču so odkrili spominsko ploščo, drugo pa na gradiču Okroglo, kjer je umrl.

NOVO MESTO se imenuje največja slovenska ladja, last Splošne plovbe iz Pirana. Zgradili so jo Japonci v letu 1970, Splošna plovba pa jo je kupila in prevzela v septembru 1975. Ima 34,803 tone nosilnosti in prostora za 19,724 brutoregistrskih ton.

Ob zadnjem prihodu ladje v reško luko je izginil njen kapetan Slobodan Delak, z njim pa tudi tri tisoč dolarjev iz ladijske blagajne, pa še 36,000 dinarjev iz blagajne drugega oficirja. Mož se je nekaj časa dobro zabaval po raznih krajih Jugoslavije, končno pa se vrnil na Reko z ostankom 1000 dinarjev in se sam javil sodišču. Kar neverjetno zveni, da se je taka oseba prirnila do tako visokega položaja, pa ga tudi tako grdo izrabila.

NA RAZNE NAČINE lahko oseba služi svoji verski skupnosti in ima pri tem tudi svoje osebno zadoščenje.

Po ulicah Slovenske Bistrice Karel Javernik že deset let — odkar je postal upokojenec — raznaša verski tednik DRUŽINA. To je njegov apostolat, njegovo veselje, njegov delež v življenju domače župnije. Sam je o tem takole povedal: "Vsak četrtek je to moja pot, najljubša v tednu; najprej izročim eno Družino ženi, ki jo vedno prebere vso, jaz pa potem grem in jo raznesem naročnikom. Zelo so mi hvaležni, jaz pa sem vesel, da jim lahko naredim uslugo. Včasih izgubim kakšnega naročnika, tedaj poiščem dva druga — za enega."

Resničen je pregovor: Lepo je sprejemati, a še lepše je dajati! Vsakdo lahko daje na svoj način skupnosti. Kolikim bi skupnost veliko več pomenila, če bi to razumeli.

MEJNIK v naši znanosti imenujejo izdajo knjige "Etimološki slovar slovenskega jezika", ki je nedavno izšla v Ljubljani. Je življenjsko delo priznanega strokovnjaka, univerzitetnega profesorja Franceta Bezljaja. Prva knjiga (od A do J) je seveda šele začetek, saj bodo v celosti v teku let izšle štiri knjige. Slovar bo izpolnil hudo vrzel v naši jezikovni znanosti in ni pomemben samo za slovarstvo, ampak tudi za celotno, zlasti pri-

merjalno jezikoslovje. Z njim bo dobila slovenščina v mednarodni jezikoslovni znanosti tudi mesto, ki ji povsem pripada.

IZOLSKO podjetje Delamaris ima 22 zastarelih ribiških ladij, ki pa nalove letno eno osmino vseh rib v Jugoslaviji. Ostalih sedem osmin odpade na 280 drugih ribiških ladij jugoslovanskega ribiškega brodogradništva. Skupno nalove letno okrog 30.000 ton rib, lani pa so imeli izredno dober plen — največji v vseh povojnih letih: 34.860 ton rib. Po ulovu na posadko ribiške ladje so bili tudi lani rekorderji ribiči izolskega Delamarisa, med njimi pa sta prvačili posadki ladij "Krap" in "Lastovka", ki sta nalovili po 320 ton rib.

Na osebo pride doma letno tri kilograme zavžitih rib, veliko manj kot v katerikoli drugi obmorski državi Evrope.

Pogoji za razvoj ribištva so ostali zadnje desetletje nespremenjeni, vse je ostalo le pri načrtih in predlogih. To pritožbo smo brali v "Delu" — morda v zagovor podjetju Delamaris, ki je kljub lanskemu rekordu imelo izgubo.

Takole župnik Jakob Aljaž sam opisuje svoj triglavske stolp: ". . . Ker sem bil na gimnaziji v fiziki dobro podkovan in sem še pozneje študiral (delal sem žagarjem turbine!), sem pozimi idejo mojega stolpa v sobi zasnoval in s kredo na tleh načrt zarisal ter določil dimenzije. Moj mladostni prijatelj Anton Belec iz Šentvida je moj načrt še izboljšal ter stavbo požrtvovalno, brez dobička ali zaslužka, mojstrsko izvršil. . . Stolp ima obliko pokončnega valja s premerom 125 cm, okrog tri metre višine, s streho v obliki stožca. Ogrodje tega stolpa so peteri močni, pokončni stebriči iz kota-stega (oglatega) železa in štirje vodoravno na stebriče z vijaki pritrjeni železni obroči. Čez ogrodje je napeta močna železna pločevina, ki je močno pocinkana, da se je ne prime rja. . . . Premer sem namenoma vzel majhen, da stolp služi le za razgled. Na steni je napisano v več jezikih, naj se ob hudi uri zaradi strele ne biva v stolpu. V ta namen sem 15 metrov nižje v steni naredil zoper hudo uro Staničevo zavetišče. . . Prvotno sem imel v njem tudi samovar in steklenico špirita; to je bilo v tistih časih, ko so na planine zahajali le idealisti-poštenjaki. . . ."

Med nosači kosov stolpa na Triglav so bili: Janez Klinar — Požganc, kasnejši delovodja in desna roka Aljaža pri vseh gradnjah v triglavskem pogorju, Košir Janez — Kobarjev, tesar Urbas, Hlebanja starejši — Luksov, pa še dva domačina. Pot z deli stolpa jih je peljala iz Zelenega snega po žlebu na gornji ledenik in od tu severno od ozkega grebena med Malim in Velikim Triglavom po sedanjí poti na vrh.

Postavil je stolp Belec s štirimi pomočniki v petih urah, kakor poroča Aljaž sam v svojih spominih.

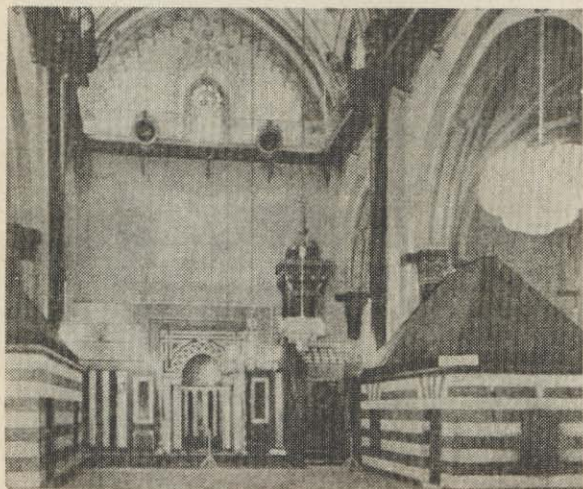

Oj Triglav, moj dom,
kako si krasan . . .

ZNAMENITI starozavezni kraj **MAMBRE** leži nekako 24 kilometrov na poti med Betlehemom in "mestom očakov" — Hebronom. Ime je dobil po Amorejcu Mamru, ki je sklenil z Abrahamom pogodbo: na tem kraju mu je poklonil košček zemlje ob Mamrejevem hrastu, da se je očak mogel naseliti s svojo družino. Tu je Bog sklenil z Abrahamom zavezo in mu spremenil ime iz Abrama v Abraham, kajti izbral ga je za "očeta mnogim narodom", kot beremo v stari zavezi. Ob hrastu je očak sprejel tri božje poslane, ki so mu naznanili rojstvo sina Izaka. Tu je od njih tudi zvedel, kaj čaka Sodomo in Gomoro.

Ob obisku kraja stopi romarju pred oči dogodek, kako se očak Abraham "prereka" z Bogom. Rad bi rešil v Sodomi in Gomori vsaj pravične. Začne pri številu petdeset in konča pri deset — a tudi deset pravičnih nista premoogli pokvarjeni mesti . . .

Na tem kraju je bil David maziljen za kralja. Kasneje so kraj uporabljali za svoje daritve in praznoverja tudi pogani; prešel je v last Edomitov. Šele Herod Veliki je kraj zopet obnovil ter mu dal novi sijaj, med Izraelci pa poživil spomin na Abrahamovo prisotnost. Kasneje so romali tja tako Judje kot kristjani in cesar Konstantin je pozidal baziliko v čast Presveti Trojici. Poznejša stoletja so napravila tudi vsemu temu konec: prihod Arabcev je kraj opustošil in porinil v pozabo.

Hebron: notranjost mošeje z grobovi prerokov

Do znamenitih razvalin danes vodi pot na levo od glavne ceste. Imenujejo se Haram Ramet el Khalil — Ograjeni sveti prostor prijatelja (to je: Abrahama, božjega prijatelja). — Res mogočni zidovi so varovali tradicionalni kraj Mamrejevega hrasta.

Že pred raziskavanji v letih 1926—28 sta bila vidna dva močna zidova, eden na jugu, drugi na zahodu obsežnega prostora, ki sta se združevala v pravem kotu. Oba sta iz surovih a dobro obdelanih kamnitih skladov. Njih velikost je en meter v višino, tri četrt metra v širino ter tri do pet metrov v dolžino. Skladov med sabo ne veže ničesar: vsak zase je položen na svoje mesto, da tvorijo skupno mogočen zid. Po metodičnem raziskavanju so obema stenama odkrili temelje, kar je pokazalo pet različnih zaporednih dob zidave. Ker zgodovinski viri govore o petih dobah obnove kraja, je prav to odkritje potrdilo njegovo verodostojnost.

Vhod je imel dva stolpa, katera pripisujejo arheologi izraelski dobi (1800—600 pred Kristusom). Globlja izkopavanja so odkrila tudi razne predmete iz žgane gline prav iz časa Abrahama.

Razen obdelanih kamnitih skladov obeh zidov za romarje v pogled tu ni ničesar drugega. Vendar je obisk kraja Mambre zanimiv, saj ti povrne v spomin toliko važnih dogodkov iz stare zaveze.

HEBRON (v arabščini El Khalil — Prijatelj, t.j. Abraham) prištevajo med najstarejša mesta Vzhoda. Po podatkih v svetem pismu je bilo ustanovljeno sedem let pred Tanisom (Zoanom), prestolici Južnega Egipta. Iz 23 poglavja prve svetopisemske knjige stare zaveze zvemo, da se je kraj takrat imenoval Kiryat Arba. Tu je Abrahamu Hetit Efron prodal votlino Makpelo (Machpelah), ki jo je očak ob ženini smrti izbral za njen grob. Za Saro so bili tam pokopani tudi Abraham, dalje Abrahamov sin Izak z ženo Rebeko, Jakobova žena Leja, končno pa še očak Jakob, katerega truplo so prinesli semkaj nazaj iz Egipta. Po judovski tradiciji naj bi bil tu poko-

145

NARODNA ZASTAVA IN NARODNA HIMNA

"Ob priliki dandenongškega festivala sem se s prijateljem sprl pri vprašanju, kakšna je slovenska narodna zastava. Ko sva se ustavila pod drogovi, kjer je na častnem mestu visoko pod nebom plapolala tudi naša narodna zastava, mi je on holandsko predstavljal za našo. Obenem pa mi je še trdil, da ji 'manjka zvezda' . . .

Najbrž nisem sam, ki bi rad pošten odgovor o tem. Pa še o naši narodni himni bi kaj napisali, ker si prijatelj tudi o njej ni na jasnem.

Upam, da 'Kaj pravite?' v MISLIH ni le za verska vprašanja. Saj je tudi toliko drugih važnih stvari, ki potrebujejo odgovor in razčiščenje neznanja . . ." (Naročnik iz Melbourne).

RAD vam odgovorim, saj sem tudi osebno že dostikrat dobil isto vprašanje. Zlasti Slovenci, ki so bili rojeni sicer na slovenskem ozemlju, a po državljanstvu niso nikoli pripadali matični domovini, si v tem niso na jasnem. Razumljivo, da tudi tu rojena mladina ne, če jim starši tega ne znajo pravilno razjasniti.

Slovenska narodna zastava ima tri barve: **BELO, MODRO in RDEČO**. Vsaka zavzema eno tretjino celotne površine. Bela je zgornja tretjina, spodnja je rdeča, srednji pas pa je moder. Samo ta razporeditev je prava. Kot boste videli iz razlage, v izbranih barvah razen izvora ne moremo najti kakega globljega pomena, damo pa jim lahko sami lepo simboliko: bela barva že sama po sebi pomeni MIR, modra SVOBODO, saj je barva širnega neba, rdeča pa LJUBEZEN, v kateri naj ohranimo svojo narodnost in njene dobrine, mir in svobodo, tudi za ceno lastne krvi.

Zastava s temi in tako razporejenimi barvami je bila prvotno zastava vojvodine Kranjske, upravnega dela stare avstroogrske monarhije. K njenemu začetku ji moremo slediti tja v sedemnajsto stoletje, ko je prišlo nekako v "modo", da se je že obstoječemu grbu pridružila tudi zastava z enakimi barvami, kot jih je nosil grb. Grb vojvodine Kranjske je znan že v trinajstem stoletju, svojo končno obliko pa je po mnenju zgodovinarjev dobil v petnajstem stoletju. Na njem je enoglavi orel (brez krone) v modri barvi, čez njegovo oprsje gre srebrno-rdeče šahran polmeseč, da ozadje orla v grbu pa je služila srebrna barva. Prenos barv na zastavo je dal belo namesto srebrnega ozadja na grbu, modro po orlu, rdečo pa iz polmesečca. Bela je prišla

na zgornji del zastave, ker je srebrnega v grbu največ; rdeča je prišla spodaj, ker jo je v grbu najmanj.

Kot slovenska narodna zastava je belo-modra-rdeča zastava zaživela v letu 1848, ki ga imenujemo v zgodovini Evrope "pomlad narodov". Takrat je gibanje slovenskih študentov za Zedinjeno Slovenijo sprejelo barve zastave vojvodine Kranjske gotovo zato, ker je vojvodina Kranjska pod svojo zastavo združevala največ Slovencev. Skupno s programom "Zedinjene Slovenije" je tudi slovenska narodna zastava dajala Slovincem idejno silo, ki jim je preko nadaljnjih desetletij pomagala razviti zavest ene narodne družine. V to družino spadajo vsi člani naroda ne glede na posamezne dežele (Kranjsko, Štajersko, Primorsko . . .) ali na državno upravno razdelitev. Prav v tem je pomen sleherne narodne zastave. Narodna zastava ni vezana na državne meje ali na državljanstvo osebe, ki jo kot član naroda priznava za svojo in kot tako spoštuje. Vsakdo bi jo moral poznati in žalostno se mi zdi, če jo kdor koli, ki se imenuje Slovenca, zamenjava s holandsko ali katero koli zastavo treh barv na svetu.

Že iz vsega tega vidite, da slovenski narodni zastavi prav nič ne "manjka zvezda", ker jo nikoli ni imela. Ravno nasprotno: z rdečo zvezdo v sredi ni več slovenska narodna zastava, ampak le zastava Republike Slovenije v sklopu današnje SFRJ. Kot taka ne vključuje pod svoje okrilje Slovencev po zamejstvu, katerih državna zastava je italijanska, avstrijska ali madžarska, pa tudi nas zdomcev ne, ker smo sprejeli nova državljanstva in z njimi tudi njih zastave. Samo narodna zastava nas vse lahko druži kljub različnim državljanstvom, katerim pripadamo.

Zvezda na slovenski zastavi je torej le znak današnjega režima v matični domovini. Izbrisana bi bila tisti trenutek, ko bi slovenski narod pri svobodnih volitvah v vodstvo izbral drugo politično stranko. Vemo, da to — dokler je tam na pohodu le ena sama stranka — ni mogoče. Vemo pa tudi to, da nobena stranka kot noben režim nimata pravice uničiti naše tradicionalne narodne zastave, če jo narod sam želi in hoče ohraniti tako, kot je bila v letu 1848 spočeta. Vsi, tudi Hitler in Mussolini, so to delali s silo. A kjer koli smo, jo nosimo v srcu skupno s svojo narodnostjo; in kjer vlada resnična svoboda, bo lahko tudi javno plapolala, nam vsem v ponos. Naši očetje, dedi in njih očetje so umirali zanjo.

Za slovensko narodno himno velja — malo krajšo dobo kot jo ima naša narodna zastava — udarna koračnica **NAPREJ ZASTAVA SLAVE**. Besedilo je napisal pesnik **Simon Jenko (1835—1869)** v desetletju po "pomladi narodov", uglasbil pa jo je njegov bratranec **Davorin Jenko** v prvih dneh maja leta 1860 na Dunaju. Zgodba njenega začetka je znana in po svoje zanimiva. Tiste dni si je namreč list "Neue Freie Presse" privoščil Slovence, kar je ogorčilo vse slovenske visokošolce dunajske univerze. Skladatelj Davorin Jenko si je dal duška s tem, da je odšel v Prater in tam boje-

vito pesem svojega brantranca-pesnika zli v note. Kmalu potem so jo naši študentje prvič zapeli v gostilni "Zum Goldenen Sieb", drugič v javnosti pa v oktobru 1861 na slovanskem kongresu pri "Sperlu". Iz Dunaja so jo prenesli v domovino, kjer jo je narod vzljubil in v svoji borbi za svobodo spontano sprejel za "svojo".

NAPREJ ZASTAVA SLAVE velja po svoji melodiji za eno najlepših himn na svetu. Besedilo se nam zdi danes, po več kot sto letih, res morda malo prehudobno klicanje "na boj", "junaške krvi" je steklo že mnogo preveč in prav nič prijetno ni, če "puška govori". Pri vsem tem pa le smemo reči, da je v stoletju skupno z narodno zastavo tudi narodna himna opravila veliko delo za združitev razcepljenih Slovencev. Kadar koli in

kjer koli se je oglasila, je vžgala s svojo udarnostjo nove kresove narodne zavesti.

Današnja Republika Slovenija kot politični del SFRJ nima lastne himne, četudi se že dolgo vrsto let poteguje zanjo. Razpisanih je bilo že več natečajev, pa so doslej vsi izžveneli v prazno — očitvidno Belgradu kakšna republiška himna ni dovolji in znak separatizma. Tudi predlog, da bi sprejeli na melodijo narodne himne novo, primernejše besedilo, za enkrat ni obveljal. Če kdaj bo, ne vemo. Pa tudi ni važno: našo tradicionalno narodno himno imamo že preko sto let in ponosni smo nanjo. Lepa je in še ima silo v sebi, da nas druži in nam budi narodno zavest, ki jo tudi med nami v zdmostvu včasih žal tako primanjkuje. Ali pa je tako šibka, da klecne pod vsakim pritiskom in jo prehitro premaga strah . . .

P. BAZILIJ

TRETJI MLADINSKI KONCERT

SLOVENSKA mladina bo imela letos že tretjič priložnost predstaviti slovensko pesem in glasbo na vseavstralskem koncertu. Vseavstralskem zato, ker ste mladi vabljeni k nastopu iz vseh delov Avstralije (Na prvem in drugem so bile zastopane države Victoria, N.S.W. in Queensland). Pa tudi zato, ker skuša ta koncert z dobro voljo nastopajočih in njih staršev predstaviti slovensko pesem naše mladine čim širšemu krogu rojakov.

Letos bo koncert v Canberri med šolskimi počitnicami — na soboto dne 27. avgusta.

Koncert bo ostal v obliki natečaja s to razliko od prejšnjih dveh, da bodo razsodniki nastopov ocenjevali izvajanje vsake pesmi posebej. Zmagovalec bo skupina (oz. posameznik pri petju), katere pesmi bodo zaslužile najvišje skupno število točk. Naj tu zopet poudarimo glavni namen teh koncertov: poživiti slovensko pesem in glasbo med našo mladino, ne iskanje najboljših. Priznanje zmagovalcu res ne more odpasti in ima svoj učinek, nima pa tistega poudarka, ki mu ga hočejo dati nekateri. Samo tako bo ta vsakoletni nastop mladino združeval, ne pa razdvajal.

Prijavljenci naj upoštevajo tale navodila:

1. Skupina mora imeti svoje ime.
2. Povprečna starost nastopajočih ne sme biti manj kot 13 in ne več kot 19 let — obe starostni meji dopolnjeni kadar koli v tekočem letu.
3. Člani skupin morajo biti slovenskega porekla (vsaj

eden staršev mora biti Slovenec). Vendar se v izjemnih okoliščinah dovoljuje druga narodnost: v skupini do pet članov — eden ne-Slovenec, v skupini nad pet člani — dva ne-Slovenca.

4. Spored treh točk si pripravi skupina sama. Biti mora slovenskega značaja, le ena izmed točk je lahko v duhu in jeziku katerega koli naroda.

5. Spored sme vključevati: a) samo glasbo, b) samo petje, c) petje in glasbo.

6. Solisti (lahko tudi duet) morejo nastopiti samo s pevsko točko (od dveh pesmi sme biti ena v katerem koli jeziku), s spremljavo ali brez spremljave.

Prijavite se kmalu in tudi predložite pesmi. Se razume, da nihče ne bo izvajal pesmi, ki so bile na sporedu že lani ali predlanskim. Tudi ni primerno, da bi bila ista pesem dvakrat na sporedu istega večera. Po hitite torej s prijavi, da vam ne bo treba spremenjati pesmi zadnji čas pred koncertom, če je isto pesem slučajno že kdo prijavljencev pred vami izbral. Tako bo več časa za vaje izbranih in sprejetih pesmi. Prijavljencem bomo po želji poslali seznam pesmi prejšnjih dveh koncertov.

Prijave pošljite na eno naših verskih središč: Melbourne, Sydney ali Adelaide.

Slovenskim mladincem širom Avstralije — prisrčen pozdrav!

P. Stanko, Melbourne
P. Lovrenc, Sydney

2. maja 1977

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Najprej bi prosil, da si pri naslovu pod glavo "tipkarije" pogledate našo in sestrsko telefonsko številko in če imate številki doma tudi v svojem telefonskem seznamu, ju popravite. Za prvima dvema številkami je dobila še ednico, druge spremembe ni.

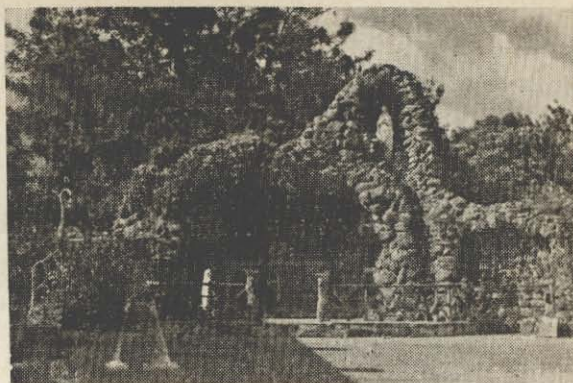
Nova telefonska številka bo prišla v veljavo z 22. majem, a kot nam je poštni urad sporočil, nas boste nekaj časa tudi brez te dodane ednice še lahko "ujeli".

Ker smo že pri telefonu, pa naj še tole dodam. Praktična priprava je telefon, a kadar zazvoni ravno med kosilom ali večerjo, si zaželim, da bi bil telefonski zvonec pokvarjen . . . Razumem, da je kaj praktičen in logičen sklep: Zdajle je najboljši čas, da patra dobim doma. Če bi tako mislil samo eden, bi še nekako šlo, a prevečkrat si telefonski klici kar slede. Stari latinski pregovor pravi: Po jedi stoj ali hodi tisoč korakov! Nikjer pa ni nasveta, da je dobro za zdravje med kosilom petkrat vstati in hoditi v pisarno. Nič ne rečem, če je kaj nujnega ali če drugače res ni mogoče, a navadno bi skoraj vsak klic zlahka lahko počakal za skromne pol urice in patra bi imela toplo kosilo ali večerjo pa vmes nič telovadbe.

"Pater se stara in vedno bolj siten postaja", boste rekli. To menda res drži. Pa naj zato povem, da tudi "mladi" vljudno sporoča: Kosilo v Baragovem domu je ob njih, večerja pa ob šestih — če sva seveda doma . . .

Kajne, da ne bo zamere zaradi teh vrstic, ki so v šali povedana prošnja za razumevanje.

● Zaradi nesrečne stavke prevoznikov bencina smo morali odložiti napovedano MATERINSKO PROSLAVO iz prve majske nedelje na tretjo. Niti nismo vedeli, če bo stavke do nedelje konec in avtomobili na cesti, niti ni bilo mogoče zaradi stavke spraviti otroke skupaj za potrebne vaje. Tako danes o proslavi še ne morem poročati. Bo preprosta in domača, kakor so navadno naši mladinski nastopi, prišla pa bo iz src. Za nastopom mladine je vedno veliko truda in skrbi, četudi izgleda iz dvorane vse tako enostavno. A zlasti

Marijin del našega verskega središča

za mamice se otroci radi potrudijo in jim napravijo veselje. Bog jih živi, kličemo vsem mamicam tudi mi!

● Duhovna obnova za žene in matere, ki jo je organiziralo Društvo sv. Eme za zadnjo aprilsko nedeljo (24. aprila), je tudi občutila stavko. Vseeno se je zbralo na soboto v Slomškovem domu 12 oseb, v nedeljo dopoldne in popoldne za zaključek pa kar 22. Obnovo je vodil p. Lovrenc iz Sydneya. — Da so bile udeleženke zadovoljne, pa lahko razberete iz treh pisem v rubriki "Križem . . ."

● Le naš mladinski zbor, GLASNIKE, kljub strahu stavka ni prizadela: napovedan izlet v Gippsland na nedeljo 24. aprila ni bil odpovedan, ker je imelo avtobusno podjetje lastno zalogo bencina. So pa zato avtobusu odpovedale zavore in so imeli malo zastoja, da jih je pobral drugi in pripeljal na cilj. Zadovoljni in zdravi so se zvečer vrnili v Kew. — V Morwellu so si ogledali premogovnik in električno centralo, piknikovali s tamkajšnjimi rojaki, popoldne pa zapeli pri slovenski maši. Pristrčna zahvala gippslandskim družinam, zlasti Kruščevim in Lapuhovim, za vso gostoljubnost!

● Naj tu omenim, da iz Morwella Kruščeva in Lapuhova družina vozita svoje otroke dvakrat na mesec v Kew v našo Slomškovo šolo. Skoraj sto milj daleč k slovenskemu pouku — si morete predstavljati žrtev? Zgled mnogim družinam, ki imajo naše versko središče takorekoč pred nosom, pa se ne brigajo za slovenski pouk svojih otrok . . . Najbrž je ta razdalja vožnje v slovensko šolo edinstvena v slovenskem zamejstvu in zdomstvu, pa celo v domovini verjetno poseka študenta z najdaljšo vožnjo v ljubljanske srednje ali višje šole. Primer je vreden objave v slehernem slovenskem izseljenskem listu, starši pa zaslužijo zlato medaljo.

● Postno nabirko po družinskih šparovčkih smo zaključili, četudi bo kak zaostali ptiček verjetno še prifrčal. Skupno smo nabrali \$345.19 — precej manj kot lansko leto. Zaokroženo vsoto \$346.— smo razdelili v

dvoje: pol za avstralski fond nerazvitim deželam, pol za naše afriške misijonarje. Bog plačaj vsem postnim darovalcem!

● Radijsko oddajo na 3EA v priredbi verskega središča smo 24. aprila posvetili pripravi na maj. Prihodnja naša oddaja pa bo na **ponedeljek 23. maja** ob običajni uri. Prelepe majniške pesmi kaj radi poslušamo, to pa je menda edino, kar nam je ostalo od spominov na majnik doma. Vsako leto me zagreni, da je pri šmarnicah tako malo udeležbe. In malo družin je, ki bi si okrasile šmarnični oltarček ter se zbrale ta mesec pred njim. Tako lepa domača verska tradicija, ki bi jo lahko prenesli na svoje otroke — pa bo šla mimo . . . Škoda! Sleherno leto mi mesec maj stavlja vprašanje, če smo slovenski izseljenci še Marijin narod. Letos je šestdesetletnica Marijinih prikazovanj v Fatimi — še kaj mislimo na Marijine prošnje in njene napovedi svetu?

● Šmarnično pobožnost (berilo in litanije) združujemo ves majnik z nedeljskimi mašami, šmarnice v tednu pa sproti oznanjujemo. Večerna maša bo na zapovedan praznik Gospodovega vnebohoda (četrtek 19. maja), na praznik Marije Pomagaj (torek 24. maja, združena s šmarnicami), na praznik Marijinega obiskanja (torek 31. maja, tudi zaključek šmarnic) in na prvi petek v juniju (3. junija). — Posebej bi rad omenil drugo junijsko nedeljo, ko praznujemo praznik Rešnjega Telesa. Pred deseto mašo bomo imeli procesijo okrog cerkve in blagoslov na stopnišču pred vhodom. Da bo lepše in bolj domače, posebej vabim narodne noše in belooblečene deklice, da bodo trosile cvetje pred Najsvetejšim. Starši, poskrbite za to; poučite otroke, zakaj trosijo cvetje; in povejte jim, da procesija ni običajna parada za smeh in zabavo.

● V nedeljo 17. aprila se je pred svojim domom v Howrah (Hobart), Tasmanija, zgrudil zadet od kapi STANKO URBANC. Od svojega prihoda v Avstralijo v juniju 1949 je živel v Tasmaniji, uslužben pa je bil v glavni bolnišnici. Zapušča ženo Margareto, s katero se je poročil že v Nemčiji pred prihodom, sina Mihaela, mamo Marijo in sestro Ano por. Cenin.

Pokojni Stanko je bil rojen 16. avgusta 1922 v Mrvica, župnija Leskovec pri Krškem. Njegova nenadna smrt je vse globoko pretresla. Pogrebna maša je bila v sredo 20. aprila v cerkvi sv. Terezije v Moonah, kjer se Slovenci navadno zbirajo k slovenskemu bogoslužju.

Tako ima naša mala tasmanska naselbina Slovencev zopet enega manj. — Za pokojnika molimo, njegovim najbližjim pa naše sožalje!

● Naša krstna knjiga je dobila po veliki noči dve novi imeni: Dne 16. aprila je krstna voda oblila **Marijo**, hčerko Mateja **Sušanj** in Ane r. Najden, East Oakleigh. Na nedeljo 24. aprila pa so iz Glenroya prinesli **Fabijana**, novega člana družine Ferruccia **Bizjak** in Marije r. Terenzio. Družinam čestitke!

● Poroke so bile štiri: 16. aprila sta si obljubila zvestobo **Ludvik Prosen** in **Gloria Ann Leslie**. Nevesta je iz Indije, ženin pa iz Zabič, podgrajska fara. — Isti dan je bila tudi poroka **Cvetka Škraba** in **Vere Valenčak**. Cvetko je bil rojen in krščen v Trstu ter je prišel v Avstralijo kot triletni otrok, Vera pa je iz Ptujja in krščena v Polenškaku. — 23. aprila sta prišla pred naš oltar **Miroslav Bergoč** in **Cvetka Paravan**. Ženin je doma iz Trnja, nevesta iz Kanala. Tudi ona je prišla v Avstralijo še kot otrok. — Skupno življenje sta 30. aprila pričela tudi **Josip Bodžaj** (iz Vladislavcev, krščen v Čepinu) in **Silvana Zajc** (rojena v Zemunu, krščena v Buzetu). — Vsem parom obilo božjega blagoslova!

● Vedno več bo med nami tudi srebrnih porok, kar je gotovo vredno praznovati. Lepo je, če zakonca zopet prideta v cerkev in pri maši v zahvalo in dober namen obnovita po 25-ih letih svojo zakonsko zvestobo. V čast jim je lahko, saj danes mnogi žal prej končajo v brodolomu . . .

Lani je bilo nekaj teh lepih domačih slovesnosti v srebru, letos smo imeli eno v januarju: Rado Škofic in Angela r. Škraba sta ponovno stopila pred oltar in prejela tudi iskrene čestitke vseh, ki ju poznajo. Poročila sta se v Argentini.

Srebrnoporočenci, oglasite se, ko pride čas! Ne pustite jubileja tiho mimo, saj je lep mejnik na skupni življenjski poti!

● Pripravo za prvo obhajilo in za birmo smo že pričeli. Oba razreda sta vsako soboto od dveh do treh. V tednu, ko dobite to številko MISLI, je **zadnji čas** za vpis — kasnejših prijavitelcev letos ne bomo pustili k sprejemu obhajila ali birme.

● Kot lahko berete v poročilih "Izpod sydneyjskih stolpov" na strani 141, obhaja zdaj v maju naš p. Valerijan svojo srebrno mašo. Petindvajset let v duhovniški službi, od tega več kot polovica med avstralskimi Slovenci — lepa doba Bogu v čast in v delu za božje ljudstvo. Tudi viktorijski Slovenci ga v teh dneh ne smemo pozabiti v svojih molitvah: da bi bil še mnogo let v zdravju med nami in da bi uresničil vse načrte okrog cerkve sv. Rafaela v Merrylandsu. V imenu nas vseh naj mu tu izrečem čestitke k jubileju!

Kdor svoj materin jezik zavrže, ker ga pozabi ali zapusti, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah tepta in ne ve, kakšno škodo dela. Slovenski starši, ki znajo slovensko, pa svojih otrok slovenskega jezika ne uče, so nehvaležni hišniki, saj zapravijo svojim otrokom drago domačo reč, slovenski jezik, ki so jim ga izročili njihovi dedje.

ANTON MARTIN SLOMSEK

Dr. L. Puš:
SVOBODA V POLMRAKU
(Nekaj odlomkov):

„ . . . Mladi rod ni doživljal veličastnih prizorov vstajenja naroda, ki se je začelo meseca maja 1917, in zato motri dogajanje onih dni skozi očala neljubih posledic. A zaradi očal, ki prizore po svoje barvajo, resnica sama ni nič drugačna. Samo očala moramo odložiti, da bomo točno videli, kaj je v majniški deklaraciji, ki jo je dr. Anton Korošec prebral dne 30. maja 1917 v avstrijskem parlamentu, rečeno glede slovenskih narodnih zahtev.

. . . Slovenski narod je deklaracijo sprejel in odobril z velikim navdušenjem, sredi strašne vojne, ki je deloma divljala na njegovem lastnem ozemlju. Že dolgo prej in tudi takrat smo Slovenci nosili v svojih dušah podobo Združene Slovenije, ki naj bi se uresničila v lastni narodni državi. Toda politični voditelji so vedeli, da morajo kot vodniki malega naroda biti neskončno previdni, da, kakor je zapisal Ivan Ahčin, svojega malega broda ne razbijejo ob prvih čereh in da ga ne pogoltnejo zahrbtni vrtinci.

. . . Kar je bilo v danih razmerah in v zavesti ogromne odgovornosti mogoče slovenskemu političnemu vodstvu storiti, je bilo napravljeno. Kar je pa sledilo, ni bilo mogoče predvidevati.

. . . Nastane vprašanje, ki mu tedaj nihče ni mogel vedeti odgovora in ga celo danes nihče ne more vedeti. Namreč, kaj bi se bilo zgodilo s Slovenci in Slovenijo, če bi bilo naše politično vodstvo zavrglo idejo majniške deklaracije o skupni državi s Hrvati in Srbi ter ustanovilo samostojno državo Slovenijo. Odgovor je naknadno nakazala druga svetovna vojna, ko so nas pregazili Nemci, Italijani in Madžari.

Gledano s tega zreliska, naša politična preteklost okrog leta 1918 in vse poprej ni bila taka, da bi jo bilo treba skrivati. In tudi ne taka, da bi ne smeli gledati nazaj, ko stremimo za idealom lastne državnosti v bodočnosti

SREČKO SELIVEC:

POTA BOŽJA

PEVSKE KREPOSTI

Ni večjega zadovoljstva za človeka, kot delo, ki se lepo razvija po zamisli in pripravljenih načrtih. In te sreče sta bila deležna tudi župnik Janez in Cilka.

Z nasmehom na ustnicah je župnik opazoval skozi okno svoje pisarne, kako so prihajali od vseh strani mladi ljudje k prvi pevski vaji. V pevski sobi nasproti pisarne je postajalo vedno živahnejše. Soba se je polnila bolj in bolj in zadnji so še komaj mogli vstopiti. Kaj takega niti farni pastir sam ni pričakoval. Prišli so menda prav vsi, ki so dobili vabila, pa še nekateri drugi so se jim pridružili, ki so slišali oznanilo pri nedeljski maši.

V takem drenu se pevka vaja nikakor ni mogla začeti. Zato je gospod Janez vse skupaj povabil v malo dvorano, namenjeno za razne farne sestanke. Tam je bilo več prostora.

Pevce je najprej nagovoril župnik. Predočil jim je lepoto petja in lepoto službe božje, če jo petje spremlja. Pripomnil je tudi, da kdor poje, dvakrat moli. Seveda tudi ni pozabil predstaviti nove organistke Cilke.

Prišel se je prvi pouk v petju. Cilka je stopila k tabli, na katero je že prej načrtala črte za note. S palico je pokazala na črte in vprašala navzoče, kako se teh pet črt, na katerih in med katerimi pišemo note, imenuje. Vse je bilo tiho. Še stari pevci so bili zavzeti nad takim vprašanjem. Nihče se ni spomnil, da bi jim pokojni Blaž kdaj povedal imena notnih črt.

Cilka jih ni pustila dolgo v zadregi.

“Nič zato, če ne veste. Nisem vas hotela z vprašanjem spraviti v zadrego. Želim pa vam pojasniti. Dobro poslušajte, saj to je podlaga vašemu nadaljnjemu šolanju v petju.”

Vsi so prisluhili. Slišal se je premik nekaj stolov za boljši pogled na Cilko in tablo. Jamarjeva Francka, ki je seveda iz radovednosti in še kakega drugega vzroka tudi prišla k tej “novi” vaji, je hotela dregniti svojo prijateljico Polono, češ za otroke nas ima ta Cilka. Toda iskreno zanimanje mladih okrog nje je bilo tako veliko, da si ni upala in je namero rajši opustila.

Cilka pa je že nadaljevala: “Želim, da si imena teh peterih črt zapomnite, dokler mislite ostati pevci.”

Postala je za trenutek, nato pa začela svoj pevski nauk.

“Prvi črti je ime — ponižnost. Brez te, dragi moji pevci, si ne morem predstavljati dobrega pevca. Pevec naj ponižno sprejme,

kadar ga kaj polomi, še bolj ponižen pa naj bi bil, kadar lepo zapoje.

Druga se imenuje — ljubezen. Iz ljubezni do Boga se tudi mi kot bratje in sestre zbiramo in pojemo brez zavisti in nevoščljivosti. Saj veste, kaj pravi sveti Pavel o ljubezni: Ljubezen je dobrotljiva, ponižna, se ne napihuje, ne išče sebe . . . Vse nas, dragi pevci, naj druži ljubezen do petja!”

Jamarjeva Francka ni vedela, kdaj se ji je glava sklonila globoko na prsi. Nič več ni mogla prevzetno in ključevalno gledati Cilki v oči. V trenutku je bila tako prizadeta, da se je podrl ves namen, zakaj je sploh danes tu.

“Tretja črta se imenuje — vdanost,” je nadaljevala Cilka. “Bodimo vdani petju in zaradi boljšega uspeha se podredimo pevskega vodstvu. Ni mogoče, da bi vsakdo uveljavljal svojo voljo, če hočemo, da bomo skupno dosegli uspeh.

Četrta črta pa je — dober namen. Z vsakim delom človek lahko služi Bogu, lepše mu pa skoraj ne more služiti kot mu cerkveni pevec. Če ima seveda namen, da s svojim petjem Boga časti. Ne pojemo zato, da bi nas ljudje hvalili, tudi ne zato, da bi v petju sami uživali, ampak le Bogu v čast.

Peta vrsta pa se imenuje — vztrajnost. Tudi brez te kreposti ni dobrega pevca. Vaja naredi mojstra! Če kje velja, velja to pri petju. Ni vedno tako prijetno peti, kot je lepo petje poslušati. Mnogo truda je treba, če hočemo postati res dobri pevci. Vztrajati moramo!

Vem, da bi vsi radi postali dobri pevci in dobre pevke. Vsakomur izmed vas lahko že danes povem, da bo dober cerkven pevec le tisti, ki se bo oklenil teh petih pevskega kreposti.”

Temu je sledil samo še zapis imen in preizkus nekaterih novih glasov. Prva vaja je bila končana. Veseli in dobro razpoloženi so pevci odšli.

Gospod Janez je imel namen povedati le nekaj besed v uvod in nato pustiti družbo samo. Ko pa je Cilka začela s svojim preprostim a uspešnim razlaganjem, kar ni mogel oditi. Ostal je ter pustil brevir za kasnejšo uro.

“Veš, Cilka,” je začel, ko sta ostala sama, “tudi jaz še nisem slišal te razlage, zato sem vztrajal do konca. Navdušen sem in prepričan obenem, da nam boš vzgojila nov pevskega rod. Blaževi pevci so bili pri vsej njegovi muji prevzetni, domišljavi. Veliko je moral dober organist pretrpeti zaradi njih . . .”

“To razlago sem se naučila pri sestrah. Ker se je v samostanski šoli dobro obnesla, se bo, upam, tudi tukaj. Pevca je treba tudi srčno izobraziti, zlasti še cerkvenega pevca,” je pojasnilo dekle.

“Če prav razumem, potem bo šla vzgoja naših novih pevcev v treh smereh: srčna izobrazba, teorija in petje samo.”

“Da, gospod župnik, to je moj namen. Vsakega nekaj in vedno kaj novega, da se pevci ne dolgočasijo in da petje zares vzljubijo.”

“Toda, kam bomo s tolikšnim številom?” je zaskrbelo župnika. “Saj še na kor ne bodo mogli vsi . . .”

“Nič ne skrbite! Nekaj jih bo odpadlo zaradi teorije, nekaj pa zaradi glasov. Nista veselje in dobra volja vse. Kogar Bog ne pokliče, ne bo nikoli pevec. Vsak dober pevec mora imeti posluh in glas. Nemogoče je, da bi imeli vsi v tej skupini oba talenta.”

“Veš, Cilka, bal sem se, da jih boš nekaj kar takoj odslovila in jim povedala, da jih je preveč . . .”

. . . Eden izmed glavnih razlogov, da smo bili leta 1918 za Zedinjeno Slovenijo ogoljufani, je bila — poleg vseh (. . .) gospodarskih, političnih, diplomatskih itd. razlogov — zlasti narodno-obrambna šibkost slovenskega naroda. Stali smo tako rekoč z golimi rokami nasproti organiziranim armadam naših sosedov, ki so do zob oboroženi tudi s težkim orožjem, pritiskali na naše ozemlje. Danes je že zgodovinsko branje to, kar se je takrat dogajalo na vojaškem sektorju narodne politike, in kar smo nekateri med nami sami doživljali v onih zmedenih trenutkih slovenske zgodovine, ko je šlo za to, ali bomo Slovenci mogli svojo pravkar slovensko oklicano svobodo tudi braniti. Človeka so tačas obhajali zelo deljeni občutki: srce je bilo polno navdušenja nad tem, da je narod rešen tisočletne tuje nadvlade in da v Ljubljani ne sedi v vladni palači več Nemec, marveč slovenska narodna vlada, a razum in pamet sta temu navdušenju prilivala grenke kaplje zaskrbljenosti, kako bo mogoče vzdrževati red in mir v času, ko so se avstro-ogrske armade valile z italijanske fronte čez slovensko ozemlje in ni nihče mogel biti gotov, da se to ozemlje ne bo spremenilo v pušto in popoln kaos . . .”

Narod je strgal tisočletne verige . . .
Slika na prvi znamki leta 1918
je delo Ivana Vavpotiča

NAŠE NABIRKE

DAROVI ZA BERNARDOV
TISKOVNI SKLAD:

\$26.— Milivoj Lajovic; \$20.— Marija Lajovic; \$16.— Jožef Mavrič; \$12.— Ludmila Domanski; \$7.— Karlo Rožanc; \$6.— Ivan Kovačič (Vic.), Rudi Jamšek, Franc Janežič, Stane Furlan, Franc Žele, N.N., Ambrož, Karolina Pečnik; \$2.— Andolf, Ivana Hudoklin; \$4.— Slavko Hrast; \$3.— Ivan Vukšinič, Jože Ambrož, Karolina Pečnik; 2.— Antonija Iskra, Darko Stanič, Herman Šarkan, Stanko Ogrizek, Leopold Bajt, Marija Taubner, Franc Izanc, Jože Kavaš, Jože Brodnik, Andrej Zrim, Julijana Furlanič, Vinko Vičtežnik, N.N., Adolf Marcen, Marija Bertoneclj, Franc Špeglič, Leopold Dejak; \$1.— Albina Dekleva, Jože Lipovž, Max Bezljaj, Ferruccio Bizjak, Rihard Bogatec, Justina Miklavc, Maks Furlan, Jože Komidar, Ivan Horvat.

SLOVENSKI MISIJONARJI, TOGO, AFRIKA:

\$207.50 Postna nabirka sydneyjskih vernikov; \$173.— Postna nabirka melbournskih vernikov; \$157.— Franc Vravec; \$50.— N.N. (Sydney); \$20.— Ivanka Bajt (lačni), Ciril in Mara Škofic; \$10.— Alojzija Košir, Lojze in Barbara Brodnik namesto velikonočnih voščil in pirhov (za lačne), Antonija Stojkovič (za lačne), Marija Jernejčič, Milan Kavic, hči Albina Konrad namesto venca na grob Marije Tehovnik; \$5.— Ivana Hudoklin, Angela Fatur (za lačne); \$2.— Marko Zitterschlager.

“Bog ne daj! Le zakaj bi jih odbila? Ob tolikem številu imam krasno izbiro glasov. Kdor bo čutil, da ni dober pevec, bo sam polagoma odpadel. Tudi tu menda veljajo besede: Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih! . . .” se je dekleta skoraj poredno nasmejalo župnikovim nepotrebnim skrbem.

NOVI ROD

PO NEKAJ mesecih je Cilkin zbor štel nad petdeset pevcev in pevk. Bil je zbor, da ga je bil gospod Janez samo vesel. Kljub svojim šestdesetim letom in službovanju na mnogih župnijah kaj podobnega še ni doživel.

Vzgoja se je razvijala, kot jo je ob začetku napovedala Cilka. Iz visokega števila “pevcev”, ki so se udeležili prvih vaj, je ohranila najboljše glasove ter jim posvetila svojo posebno skrb in vzgojo.

Toda to ni bil samo zbor pevcev, ampak tudi zbor ubogljivih, točnih in požrtvovalnih ljudi, ki ne bi odpovedali niti v najtežjih trenutkih.

Najprej so nastopili pri šmarnicah. Vsak večer so imeli dovolj prilike, da so vežbali svoje glasove. In vedno je bil zbran celotni zbor, kar se je pri starih pevcih malokdaj zgodilo celo ob izrednih slovesnostih.

Na praznik Rešnjega Telesa so se prvič javno pokazali in so tudi težje pesmi že dobro zapeli.

Lepo so se pripravljali tudi na farno žegnanje. Nikomur ni ostalo prikriti: bolj ko so bili izvežbani, več veselja so imeli. Cilka je vse že dodobra spoznala: ne le po glasovih kot pevce, ampak tudi po značajih, po njihovih dobrih in slabih straneh. Zato pa je vzgajala vsakega posebej: z vsakim je znala ravnati, vsakemu je znala govoriti.

Višek njihovega nastopa je bil pri birmi, ki je prišla medtem na vrsto prav v njihovi fari Marije Vnebovzete. Naučili so se več lepih pesmi tudi za podoknico škofu. Preizkusni kamen pa je bila pozdravna pesem ob škofovem prihodu v cerkev, “Ti si Peter-skala”, nato pa latinska Angelska maša. Cilka je bila za ta dan v velikih skrbih, kar pa pevcem ni pokazala: potrebovali so zaupanja in poguma. Niso jo razočarali: nalogo so prav dobro, če ne odlično rešili.

Za neko nedeljo po krščanskem nauku je povabil gospod Janez vse pevce v farno dvorano in jim pripravil presenečenje — obilno zakusko. Na višku razpoloženja so bili, ko je župnik vstal in začel z govorom. Bil je ganjen ob pogledu na toliko mladih in navdušenih faranov, besede zahvale in pohvale so kar same prihajale iz srca. Tudi Cilka je bila vidno zadovoljna, pa ne zaradi svojih uspehov, ampak zaradi svojih pevcev. Ganilo jo je, da je z zborom ostarelega gospoda Janeza Smrekarja tako osrečila.

On pa je govor zaključil z besedami: “Gospodična Cilka, ki vodi vaš zbor, se bo v jeseni poslovila od nas — zaupajmo v Boga, da nam bo do takrat poslal organista, ki bo prevzel njeno začasno vodstvo ter gradil dalje. Želel pa bi, da bi se vi vsi in vsi farani od Cilke dostojno poslovili.” Počakal je za trenutek in pomenljivo pogledal po Cilki in pevcih, nato pa nadaljeval: “Kaj bi ne bilo lepo, ko bi za to priliko na Mali šmaren priredili cerkveni koncert, ki ga naša župnija že dolgo ni imela? Nejlepše pesmi cerkvenega leta, od adventa pa do zadnje pobinkošne nedelje, bi pripravili zanj. Tri mesece je še časa — v kolikor poznam Cilko in zbor — časa dovolj, da bi bil koncert na višku. Povabili bi nanj tudi gospode iz mesta, ki se na petje razumejo . . .”

Cilka bi najraje ugovarjala, da je treba v tak koncert vložiti vse več kot pa si župnik predstavlja. Toda navdušenje med mladimi pevci je bil tolikšno, da je tudi njo potegnilo za sabo. Če bo zbor to navdušenje ohranil in tri mesece pošteno izrabil, bi cerkveni koncert zmogli. Nastop v Cilkinih očeh res ne bo nekaj izrednega, pa saj za to ne gre nikomur.

Pevci so zaprosili Cilko, če bi smeli zapeti "Ti si Peter-skala" gospodu Janezu v čast. Saj jim je od vseh najbolj ugajala. Seveda jim ni mogla odreči.

Navdušena skupina farnega kora se je še pred mrakom vesela razšla.

(Dalje prihodnjič)

Letošnja akcija MISLI: STO NOVIH NAROČNIKOV! gre tiho ter uspešno svojo pot in zahvala vsem, ki ste jo podprli. Od začetka leta pa do konca aprila 51 novih naročnikov je velik korak in dvig naklade aprilske številke na 1900 kaj razveseljivo dejstvo. Nadaljujmo akcijo za naš svobodni izseljenski tisk! —

Urednik.

ČE NJE NI V NEBESIH, SO NEBESA PRAZNA . . .

POKOJNI JAKŠEVI MAMI

v spomin

P. BAZILIJ

PRED nekako desetimi leti je mama MARTA JAKŠA obležala. Dolgo, počasno poglavje njenega trpljenja se je pričelo. Ne ona in nihče, ki jo je poznal, si ni mislil, da bi njeno telo moglo zdržati toliko let. Pa jo je používalo čisto počasi, kot plamenček používa svečni vosek in ga izrabi do zadnje drobne kapljice. Ves čas je vdano kot Kristus na križu prenašala bolečine in jih darovala za sto dobrih namenov: za svoje otroke in njih družine, za domovino, za nas izseljenske duhovnike, za misijone . . . Da je s tem sebi spletla nebeško krono, prav nič ne dvomim: če mama Marta ni v nebesih, potem so nebesa prazna.

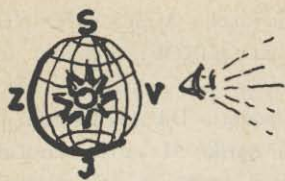
Že takrat pred desetimi leti me je prosila, če jo bom pokopal. Moral sem ji obljubiti. Seveda je mislila, da bo to kmalu; pa tudi jaz nisem pričakoval, da bom izvršil svojo obljubo šele po dolгих desetih letih njenega trpljenja . . . Sleherni obisk ji je bil kot sončni žarek, meni pa zgovorna pridiga materinske duše, polne vere in ljubezni ter tudi boleče skrbi za svoje. Umsko sveža je do zadnjega spremljala vse, nas duhovno bogatila z besedo in zgledom ter nam delila od svoje žrtve.

En strah je imela mama Marta, zlasti zadnja leta, ki jih je preživela v bolnišnici in ne doma: da bo ob smrti sama. Bila je pripravljena sprejeti tudi to žrtev, a Bog ji je vsaj s to prizanesel — morda v načrtih, da nam pokaže, kako lepa je "smrt njegovih svetih". Vsi njeni — Sonja, Stanko, Peter, Pavel in John — s svo-

jimi družinami, razen Toneta, ki je iz Perth a mogel priti šele na pogreb, so bili okrog nje ob uri ločitve. Ozrla se je po njih, da res vsi molijo rožni venec, nato ji je pogled na duhovnika pričaral na lica nepozabni smehljaj. S tem smehljajem na ustih ji je omahnila glava in z njim je zapustila dolino trpljenja. "Vredno je trpeti, če veruješ v vstajenje!" je bila zadnja pridiga njenega umirjenega obličja.

Pokojna mama Marta Jakša r. Malič je bila rojena 10. marca 1908 v Beli krajini, vas Maliči, nekaj kilometrov od Metlike. Ni ji bilo lahko z možem Janezom skrbeti za številno družino. Med revolucijo je družina pribežala v Ljubljano. Najmlajši sin je imel komaj mesec dni, ko so morali na tuje v upanju, da se enkrat povrnejo na rodni dom. Konec vojne je prinesel novo razočaranje. Mož sta skrb za dom in domotožje vlekla domov, od koder se ni več povrnil k svoji družini — le v pismih je bil še povezan z njo do svoje smrti pred nekaj leti. Vsa skrb za družino je ostala Marti, ki se je končno odločila za izselitev. Leta 1954 je Jakševe ladja "Australia" pripeljala v novo deželo. Po krajšem bivanju v Whyalli so se premaknili v Adelaido, otroci so se drug za drugim poročili, za mamo pa so se s tem še povečale skrbi po starem pravilu: Majhni otroci, majhne skrbi — veliki otroci, velike skrbi! . . . Saj se je šestim njenim otrokom pridružilo šest družin, ki so dale mami Marti sedemnajst vnukov in že enega pravnuka. Za vse rojstne dneve je vedela, nobenega ni pozabila v svoji vseobsegajoči ljubezni in svojih skrbih.

Mama Marta je umrla v ponedeljek 25. aprila v Halcyon Hospital-u, Glenelg. Pogrebna maša na četrtek 28. aprila za pokoj njene duše (v Marijini cerkvi, Glenelg North) kakor pogreb na cheltenhamsko pokopališče sta bila triumf nad trpljenjem, zmago slavje vere in vstajenje. Velikega petka je bilo konec — za trpinco Marto je nastopila nedelja vstajenja in neminljive sreče v božjem naročju. Ob taki smrti skoraj ni krščansko izreči sožalje, saj iz srca sama od sebe privre zahvala Bogu za čudoviti Martin zgled in prošnja k njej, naj še nadalje po materinsko skrbi za nas. Prepričani smo, da bo to rada storila, saj danes še bolj pozna potrebe vseh, ki smo ji bili v življenju blizu. Mi vsi pa jo homo ohranili v najlepšem spominu.

Z VSEH VETROV

Z ODPRTIMI rokami razdajam, kar mi je dala Slovenija, pravi slovenska misijonarka, uršulinska sestra Ksaverija Pirc, ki deluje na Tajskem. Že osem križev nosi na ramah, misijonom pa je darovala že pol stoletja. S svojo globoko vero in obsežnim znanjem (matematika, fizika, glasba in slikarstvo, slednjega je dobila v Jakopičevi šoli), zlasti pa s svojo dobroto res dostojno predstavlja Slovence v tujem svetu. O deželi svojega delovanja, Tajski, je nedavno izjavila: "Vsi smo si edini, da se Tajski bližajo hudi časi. Zato svoje kristjane vzgajamo k samostojnosti, da bodo znali živeti svoje krščanstvo, čeprav ne bo med njimi nobenega duhovnika več . . ."

SVETO PISMO na zvočnih kasetah je začela izdajati nemška gramofonska družba. Izbrali so 150 svetopisemskih odlomkov od stvarjenja sveta pa do apostolskih del, ki dajejo celotno sliko pisane božje besede. Predvajanje vseh odlomkov traja polnih dvanajst ur.

Danes se kaset ne poslužuje le glasbeno polje, ampak celo pornografija, ki zastruplja človeka. Zakaj bi se jih ne tudi božja beseda — v človekovo pomoč pri iskanju izgubljenega končnega cilja?

KAKO so se v desetletjih po vojni spreminjala letala, smo mimogrede zlahka zasledovali. Vlaki niso šli skozi tako drastične spremembe napredka, obljublajo pa nam to v bližnji bodočnosti. Posebne poskuse "vlakova bodočnosti" so nedavno uspešno končali v Münchenu na Bavarskem. Vse kaže, da bo kmalu mogoče potovati z vlakom 500 kilometrov na uro. Novozgrajeni stroj ima šestnajst ton, poganjal pa ga bo posebni elektromagnetni sistem. Pri zadnjih poskusih je lokomotiva na tiru dolžine 280 metrov dosegla hitrost 140 kilometrov na uro. Pravijo tudi, da bo vlak povzročal hrup samo ob pričetku vožnje, potem pa bo vozil popolnoma neslišno.

Seveda bo ta "vlak prihodnosti" zahteval nove proge, če bo hotel s tako hitrostjo drveti skozi Evropo. Pa tudi najbrž ne bo pri vsaki leseni postajici pobiral ljudi in pošte.

Svet postaja čedalje manjši — razdalje nimajo nobene pomena več. Kako uspešno premostiti razdalje med ljudstvi, pa tudi moderna znanost še ni iznašla. Samo iskrena ljubezen jih zmore, te pa je danes na svetu kaj malo . . .

VRSTA lanskih potresov po svetu je bila res dolga. Sledili so si od februarja (Gvatemala) pa do novembra (Turčija), romunski v letošnjem marcu pa to vrsto groze nadaljuje. Lanski so zabeležili skoraj en milijon smrtnih žrtev, kar je visoka in strašna številka. Največ žrtev je zahteval potres 28. julija, ki je opustošil kitaj-

ske pokrajino Tangšan. Podatki o njem so še danes nepopolni, a že po teh je izgubilo življenje najmanj 700.000 ljudi.

BARAGOV PARK bo dobilo mesto Chicago. Na predlog chikaškega Slovenskega radijskega kluba in Dr. Ludvika Leskovarja je Chicago Park District uradno preimenoval otroški park nekaj blokov od slovenske cerkve sv. Štefana v **FRIDERIK BARAGA PARK**. Park so doslej vsi imenovali kar Lilac park, ker so okrog igrišča nasadi španskega bezga s svojimi vijoličnimi cvetovi.

Torej en uradni spomenik več našemu velikemu rojaku in ameriškemu misijonarju. Saj je iz njegovega življenjepisa znano, da se je Baraga na svojih misijonskih potovanjih večkrat ustavil v Chicagu, kjer je imel stike tudi s tamkajšnjimi indijanskimi vodniki tedanjega časa. Chikaško mesto je v objavi imenovanja parka posebej poudarilo delovanje svetniškega škofa in tudi njegovo slovensko poreklo.

Naj tu omenimo, da zlasti po Michiganu, kjer je bilo središče Baragovega delovanja, uradnih imen z njegovim priimkom kar mrgoli. Tam je kraj z imenom "Baraga", dalje "Baraga State Forest", "Baraga Park", "Baraga Bridge", "Baraga Creek", "Baraga High School" v Marquetteu in še in še bi lahko našteval. Skoraj vsak kraj v kakršnikoli zvezi s tem našim misijonarjem ima vsaj eno izmed cest imenovano po njem.

BROWNE, dopisnik New York Times-a, je hotel na licu mesta ugotoviti, kaj mislijo Slovenci o ideji neodvisne Slovenije in temu svojemu iskanju je posvetil tudi poseben članek. Naravno pa mu noben Slovenec ni povedal prav to, kar misli in Browne je menda toliko pameten, da se je tega tudi zavedal. Le kako bi mogel pameten Slovenec v domovini tujemu novinarju izjaviti misel o neodvisni Sloveniji, ko vendar vsak ve, da je bil nedavno sodnik Miklavčič obsojen na nekaj let za podobne misli, ki jih niti ni nikomur izrekel, ampak le zapisal zase v svoj dnevnik? Kaj zanimivih indirektnih odgovorov pa je Browne dobil precej in te je objavil.

Neki slovenski uradnik mu je dejal, da "Slovenci imamo nekaj pokazati. Ako bi drugi Jugoslovani želeli, da bi se jim dobro godilo, bodo morali pač delati tako kot mi. Zakaj naj bi Slovenija nosila breme cele države na svojem hrbtu?" Temu dostavlja Browne: "Takšno mnenje tolmačijo mnogi zaskrbljeni politični voditelji v tem smislu, da bi to moglo koristiti slovenskemu separatizmu."

Zanimiv je tudi odgovor neke gospodinje: "Drugi

Jugoslovani prihajajo k nam, da bi obogatili. Ne poznajo pa ne jezika, mnogi ne znajo niti pisati niti brati. Čakajo samo na to, da jim bomo dali hiše in vse drugo. To vendar ni pravično . . .”

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH imamo Slovenci kar lepo število priznanih univerzitetnih profesorjev, ki se živahno udeležujejo tudi na znanstvenih konferencah. Tako je imela Letna konferenca Ameriškega društva učiteljev slovanskih in vzhodno-evropskih jezikov (od 7. do 30. decembra lani) na sporedu dve slovenski temi. V skupini "Slovanski elementi v ameriški literarni kulturi" je predaval Henry A. Christian (Rutgers Univ.) o Adamiču, v skupini "Teme v južno-slovanski lingvistiki" pa Rado L. Lenček (Columbia Univ.) o mešanju morfologij v slovenskih narečjih v stiku s furlanščino in italijanščino.

Konferenca slavistov srednjega zapada v Ann Arbor, Michigan, bo prav te dni v teku (od 5. do 7. maja). Slovenci znanstveniki bodo imeli na njej poseben odsek "Teme v slovenski filozofiji in psihologiji". Predavali bodo Ivan Boh (Ohio State Univ.), Josef Brožek (Lehigh Univ.), Štefan Slak (Univ. of Toronto, Canada), Joseph Mihelič (Dubuque Univ.) ter John Modic (Indiana Univ.).

Na državni konferenci slavistov ZDA (od 12. do 16. oktobra letos v Washingtonu, D.C.) pa bodo Slovenci zastopani kar v treh skupinah. V skupini "Teme v moderni slovenski zgodovini in zgodovinspisju" bodo predavali Toussaint Hočevar (Univ. of Orleans), Bogdan Novak (Univ. of Toledo), Jože Pirjevec-Pierazzi (Univ. of Pisa, Italija) ter Rudolf M. Susel (Tempe, Ar.). V odseku "Moderna v slovenskem slovstvu in glasbi" bodo zastopani Frank Bükvič (Fairfield Univ.), William Derbyshire (Rutgers Univ.), William Heiliger (Hoover Inst.), Anton Kovač (Michigan State Univ.) ter Metod Milač (Syracuse Univ.). V odseku "Humanizem v alpskih deželah habsburškega imperija" pa bodo predavali Henry R. Cooper (Northwestern Univ.), Ante Kadić (Indiana Univ.), Rado L. Lenček (Columbia Univ.) ter Michael B. Petrovich (Univ. of Wisconsin).

BESEDA "ETHNIC" postaja v Avstraliji vedno pogostejša v govoru in tisku. Zamenjala je marsikatero besedo, ki je bila prej v rabi v zvezi s priseljenci. In v marsičem gre danes vlada emigrantom mnogo bolj na roke kot pred dvajsetimi leti. Etnični radio, etnične šole, pa ducat drugih etničnih novosti — žal malo kasno, pa vendar smo tega veseli. Razni etnični komiteji rastejo kot gobe po dežju — Bog daj, da bi rodili tudi kaj sadu za etnične skupine in za Avstralijo.

Mr. Jona, viktorijski minister za etnične zadeve, je v začetku maja oznanil imena izbranih članov posvetovalnega odbora (Victorian Ethnic Affairs Advisory Council). Pod predsedstvom Dame Phyllis Frost, bo enajst članov različnih narodnostnih skupin. Slovenca ni med njimi — če je kdo iz naše skupine sploh kandidiral. Srbska etnična skupina je zastopana z Mrs. Jasna Hay (Serbian Women's Association).

Kaj bo odbor delal in kako ter koliko moremo od njega pričakovati, bo pokazala bodočnost. Nasvet je le samo nasvet — končno odloča minister. To se pravi, da se v etničnih zadevah naše organizacije tudi lahko obrnejo naravnost nanj, če bodo čutile potrebo reči svojo besedo.

Zdaj pričakujemo imenovanja v odbor etničnega rada. Menim, da je 3EA kar potreben poštenih nasvetov, in tudi odločb . . .

PET VPRAŠANJ o slovenski in hrvaški manjšini v Avstriji je 9. marca letos prinesel pred avstralski senat senator Mulvihill. Odgovor zunanjega ministrstva je prišel v senatu na vrsto 24. marca. Avstralija je sopolnišnica avstrijske državne pogodbe (1), katere 7. člen danes Avstrija na Koroškem v praksi slovenski manjšini enostavno zanika. O tem tečejo diplomatska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo — izjave avstralske vlade o zadevi bi ne prinesle koristi (2). oOhridski seminar Združenih narodov leta 1974 je med drugimi izdal resolucijo o svetovnem problemu borbe proti diskriminaciji manjšin in njih varstva (3): resolucija je bila sprejeta enoglasno, torej tudi od avstralskega zastopnika (4). V debati Združenih narodov je bil problem avstrijskih manjšin enkrat omenjen, ni pa prišel formalno na dnevni red; avstralski zastopnik pri razgovoru o zadevi ni sodeloval (5).

Naš sklep na odgovore: Kaj pomagajo najlepše resolucije o človeških pravicah, če so samo na papirju. Za njih kršenje je izgovor in molk. Tudi diplomatski razgovori med Jugoslavijo in Avstrijo so prinesli koroškimi Slovincem samo razočaranje. In končno je po imenu kraja razvidno, da se je imenovani seminar za človečanske pravice vršil v državi, ki jih sama krši.

Dokler bo na svetu tako, bo med ostalimi manjšinami krvavela tudi naša Koroška . . .

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 429 3188

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

Dragi striček!

Jaz se v Kotiček še nisem oglasil. Z mamico ga vedno skupaj čitava in tudi pesmico se skoraj vsako naučim na pamet. Eno sem moral povedati tudi v šoli. Dobro se mi je zdelo, ko me ni nobeden razumel in sem bil ponosen, da ne znam samo angleško. Tudi jaz nimam prilike hoditi v slovensko šolo. Mamica je moja učiteljica, včasih pa očka. Tako me ne bo sram, če bom kdaj obiskal staro mamo in starega ata, a to še ne bo kmalu. Takrat bom še bolje govoril kot zdaj.

Mama je rekla, da bomo letos za maj napravili v kotu Marijin oltarček. Potem se bomo ob njem slikali in sliko poslali stari mami. Zdaj pa lepe pozdrave stričku in vsem otrokom! — **Peter Balich**, 12 let, Gundagai, N.S.W.

Ker nam druge slovenske naselbine ne pošljejo ničesar za "galerijo mladih", se bomo zopet ustavili v Melbourne. Tu vrsta mladine še dolgo ne bo končana.

Slika predstavlja **MIRIAM KIRN**, ki živi s svojo družino v Lower Templestowe. Rojena je bila v Melbourne leta 1959. V osnovno šolo je hodila k Sv. Jožefu, nadaljevala pa študije v St. Maria College. Obe šoli sta v Northcote, kjer so Kirnovi prej živeli. Šolsko izobrazbo je Miriam končala na Caulfield Institute of Technology ter si pridobila Certificate of E.D.P. (Operating and Coding). Nedavno je nastopila svoje prvo službeno mesto v Thorn Computer Centre, Camberwell.

Miriam je pristno slovensko dekle, četudi je rojena v Avstraliji. Materin jezik dobro obvlada ter je pri slovenski maši večkrat in rada na vrsti z branjem be-

SLOVENSKIM MATERAM

**MATERAM SLOVENSKIM
ZA DANAŠNJI GOD
MNOGO ZDRAVJA, SREČE
VOŠČI MLADI ROD.**

**TAKŠNEGA BOGASTVA
NA VSEM SVETU NI,
DA LJUBEZEN Z NJIM VAM
POPLAČALI BI.**

**IN BESEDE TAKŠNE
NIHČE NE POZNA,
DA BI Z NJO POVEDAL,
KAR NA DNU SRCA
GORKO PODRHTEVA,
HOČE PREKIPETI —
PA KOT VAL NE MORE
K SONCU SE POVZPETI.**

**ENA SAMA MISEL
GORKA NAS PREŠINJA,
ENA SAMA ŽELJA,
ČISTA KOT SVETINJA:**

**NAJ LJUBEZEN VAŠA
VEKOMAJ ŽIVI
IN SLOVENSKI ZEMLJI
BLAGOSLOV ROSI!**

MIRKO KUNČIČ

Dragi otroci, ste prebrali gornjo pesmico? Gotovo ste na materinski dan tudi vi voščili svojim mamicam, jim poklonili kak dar in jim dali gorak poljubček. Upam, da ste jim tudi obljubili, da boste vedno pridni. Ne pozabite, da je materinski dan samo eden v letu, drugih dni pa veliko! Mamico morate sleherni dan napraviti srečno, ne le enkrat v letu. Ne bilo bi lepo, če bi bila mnogo drugih dni zaradi vas žalostna. Mi obljubite, da bosta pridni? — Striček.

rila. Ves čas je tudi zelo delavna pri mladinski skupini našega verskega središča, tudi pri njenem pevskem zboru **GLASNIKI** in pri vajah slovenskih narodnih plesov. Tudi doma Miriam rada pomaga in se — kot pravi mama — spravi k vsakemu poslu, od kuhanja do pleskanja. Ljubi dekliska ročna dela in knjige so njene prijateljice. Zdaj se je spravila tudi na branje slovenskih povestnih knjig, da bo še bolj razširila znanje slovenščine. Slovenske pesmi pa že dolgo rada posluša in z mamico zapoje.

Dragi otroci, Miriam je vam vsem zares lep zgled. Upajmo, da bo taka tudi ostala.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

KEW, VIC. — Gotovo bo katera druga udeleženka kaj napisala o duhovni obnovi, zato ne bom šla v podrobnosti. V imenu Društva sv. Eme bi samo rada p. Lovrencu izrazila hvaležnost in zahvalo za toliko lepih misli in napotkov o materi v našem času. Tudi danes ima mati isto vlogo in nalogo v družini kot včasih: Stvarnik ji je položil v dušo in srce ta čut materinstva. Toda spremenile so se zunanje okoliščine, ki so prinesle materi težje skrbi pri izvrševanju svoje dolžnosti. Moderni svet trga mater iz družinskega okolja — žena danes stopa v javnost, njena glavna naloga — materinstvo — pa je potisnjeno v ozadje. Materam, ki se še zavedajo svojega plemenitega poklica, pa isto okolje trga iz družinskega življenja otroke. Svet je danes vse drugačen kot je bil še pred petdesetimi leti. Zato je pogovor o vseh teh spremembah zelo koristen. izmenjava mnenj in dober nasvet pa tudi potreben. Udeleženke duhovne obnove so se sprostile in na obrazih si videl, da jim bo marsikak materinski problem odslej bolj razumljiv in lažji. Naj tu objavim v dokaz pismo ene izmed hvaležnih udeležek:

„Duhovna obnova ali srečanje žena in mater je bila za vse, ki smo se je udeležile, res lepo doživetje. Zdi se mi kakor oaza v puščavi. Duhovno in telesno smo se okrepčale in dobile novih smernic za nadaljno pot.

Kako je res takale obnova potrebna zlasti nam materam v tej atomski dobi, ko skoraj ne razumemo več sebe, kaj šele želja svojih otrok. Domov sem se vrnila srečna in sproščena in menim, da so isto čutile tudi druge udeleženke. Sleherni materi bi privoščila isti občutek.

Bog plačaj p. Lovrencu, našim sestram in Društvu sv. Eme! — **Marija.**”

Tako pri lanskim duhovni obnovi kakor tudi letos je bila med udeleženkami izražena želja, da bi podobno obnovo potrebovali tudi možje. Saj mož z ženo, ki je prav v vzgoji otrok navadno tako sama, skupno nosi odgovornosti in dolžnosti. Bomo videli, če se bodo kdaj tudi možje skorajžili za to; vse smo prepričane, da bi bila duhovna obnova tudi njim všeč in v korist.

Naj v imenu Društva sv. Eme ob materinskem dnevu voščim vsem slovenskim mamicam, članicam in nečlanicam. Materinski dan v Marijinem mesecu majniku nas spomni, da so se naše matere vedno z zaupanjem zatekale k Mariji po nasvet in pomoč. Naj ohrani to tradicijo tudi izseljenske matere našega časa, pa bo življenje veliko lažje in lepše.

Iskren pozdrav zlasti vsem udeleženkam duhovne ob-

nove, tudi tistim, ki ste se jo hotele udeležiti, pa se je niste mogle! — **Francka Anžinova, voditeljica Društva sv. Eme.**

ADELAIDE, S.A. — Dragi p. urednik! Prav lepo se Vam zahvalim za objavo mojega pisma, pa tudi pisma novega misijonarja p. Miha Drevenška. In seveda za vzpodbudo ter priporočilo adelaidskim Slovincem. Tu Vam pošiljam v objavo prvi imenik vseh, ki so se doslej odzvali z misijonskim darom:

\$40.— D. Gustinčič, \$25.— A. Poklar; \$10.— Gr. Pirč, I. Zagorc, M. Jenko, N. Bric, Gb. Pirč, K. Čargo; \$5.— D. Dodič, B. Zabukovec, T. Jesenko, L. Ivančič, I. Kovačič; \$4.50 I. Kuzmin; \$4.— T. Ivančič; \$2.— T. Gabršek, L. Vatovec, I. Sužnik; \$1.— S. Likar.

Vsem darovalcem naj bo tu izrečena moja iskrena zahvala. Denar za enkrat še držimo v banki po želji p. misijonarja. Nam bo sam sporočil, kako, kam in kdaj naj ga pošljemo, da bo prišel najbolj prav.

Upam, da se bomo od časa do časa še oglasili z novimi darovalci. Za takrat pa se Vam zopet priporočam za objavo v MISLIH.

Prisrčne pozdrave Vam in vsem bralcem! — **Alojz Poklar.**

Adelaidskim darovalcem se je pridružil tudi naročnik Julij Bajt iz Canberre: za lačne v misijonu p. Miha je poslal dar \$20.— preko uredništva. — Ur.

CARINA, QLD. — Naj se spet oglasi Brisbane! Uredništvu pošiljam pozdrave in naročnino: svojo in nekaterih rojakov, ki so preko mene dobili Mohorjeve knjige in so s poravnanjem zanje dodali še to, kar so dolžni za MISLI. Vsako leto pravim, da se bom teh skrbi in dela za razpošiljanje mohorjev rešil, pa tisto

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

leto kar noče priti . . . (Tudi takih mož je treba med nami in hvala za pomoč! — Op. ur.)

V marcu je nenadoma umrla soproga slovenskega rojaka, gospa VIVIANNE MARJORIE AVČIN. Po rodu je bila Avstralka, pa se je s svojim možem kar rada udeležavala naših slovenskih družabnih večerov. Zato smo jo največini poznali in tudi cenili. Kar lepo število rojakov se je udeležilo njenega pogreba, ki je bil 15. marca v Mt. Thompson Crematorium, Brisbane. Poleg svojih sorodnikov zapušča moža-Slovenca in štiri otroke. Vsem žalujočim izrekamo sožalje!

V Matici mrtvih še nisem našel imena gospe MARIJE KANGLER. Če mi bodo podrobnejši podatki dostopni, jih bom rade volje poslal. Vem, da je bila rojena v Mariboru. Umrla je oktobra 1975 v 62 letu starosti, pokopališče v Calba Qld., pa je njeno zadnje počivališče.

Ker smo že pri pokojnih, naj omenim še to, da mi je v februarju doma umrla sestra Poldika. Po večletni zavrtni boleznijo jo je Bog rešil trpljenja v 69 letu starosti. Umrla je v nekem zavodu za onemogle, pokop-

pali pa so jo v Sevnici. Priporočam jo v molitev! — **Janez Primožič.**

MELBOURNE, VIC. — Po skoro 64-ih letih — moje druge duhovne vaje. Kaka razlika!

Če se prav spominjam na duhovne vaje iz mojih dijaških let, so trajale tri dni in bile seveda pouka prosti čas. Začele so se s šolsko mašo in dolgo pridigo, prav tako je bilo na drugi in tretji dan. Čez dan smo morale brzdati svoj jeziček ali vsaj čimmanj govoriti ter biti notranje zbrane: premišljevali govor, ki smo ga slišale v cerkvi. Proti koncu smo opravile spoved in zaključile z mašo ter svetim obhajilom.

Nekatere sošolke bi bile menda raje v šoli ali pa na sprehodu v Tivoliju. Takrat pa je bila po šolah disciplina in nobena sošolka bi si ne upala "špricati" (dijaški izraz za bojkotiranje pouka).

V koliko je bilo koristi od takratnih duhovnih vaj, danes ne bi vedela več povedati. No, prav gotovo je bila vsaj za nekaj časa med nami v treh dneh prejeta milost in vsestransko lepši odnosi.

Danes pa je to vse drugače, kakor sem spoznala z udeležbo pri duhovnih vajah, oz. duhovni obnovi, ki je bila za žene in matere pri sestrah v Slomškovem domu. Zdaj razumem, zakaj je drugo in enostavno ime za duhovne vaje ali obnovo kar "srečanje". Res bi jih lahko preimenovala v razgovor ali pojasnitev o veri, o spremembah v bogoslužju, o dolžnostih, ki jih imamo do vere in Cerkve . . . In kar je najbolj važno: kako vzgajati otroke oziroma mladino in kako pravilno

Mickey's Studio

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE
Tel. 63 1650

in
242 HIGH STREET, KEW, VICTORIA
Tel. 862 1039

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike
smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!
Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

Potrebujete TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE,

189 Boundary Road. **329 6144**

MALVERN,

1382 High Street, **509 4720 in 509 2675**

SPRINGVALE-DANDENONG,

505 Princes Highway, Noble Park, **546 7644**

MENTONE,

3 Station Street. **93 2460**

FRANKSTON,

232 Cranbourne Road. **781 2366**

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

usmerjati odnose med ženo in možem . . . Marsikaj tega mi danes ni več potreba, vendar sem hvaležna patru Lovrencu za vsa pojasnila in razlago. Mislim, da to čuti vsaka izmed nas, ki smo bile navzoče.

Žalim pa eno, da je bil odziv tako skromen. Malo je kriva bencinska stavka, nekatere pa so gotovo mislile, da se bo pri obnovi preveč zahtevalo od njih. Upam, da bo to moje skromno poročilo vsaj malo koristilo ter bo odziv mater in žena pri prihodnji duhovni obnovi le številnejši. Tako bo potem naš pater Lovrenc bolj zadovoljen in vesel.

Naj povem še to, da smo se pri naših sestricah prav prijetno počutile. Niso vedele, s čim bi nam še postregle. Celo med popoldanskim odmorom so nas zaposlile: sestra Silvestra je prinesla tablice za tombolo. Tako je bilo malo smeha, pa tudi razburjenja — Koliko številke če, da bo tombola? . . .

Patru Lovrencu na tem mestu še enkrat iskrena zahvala. Upam, da nas kmalu zopet obiščete, saj Vaše pridige vsi z občutkom poslušamo. In prisrčen "Bog lo-naj!" tudi sestricam od nas vseh! — Minka Peršičeva.

KDO BI VEDEL POVEDATI . . .

. . . kje je MIRKO JONKE. Živel je v Sydneyu. Išče ga brat Marjan (Wollongong), da mu sporoči žalostno novico o očetovi smrti od doma. Kdor ga morda pozna, naj mu prosim pove, zvezo z bratom pa bodo rade volje posredovale MISLI.

Je komu morda poznan FRANC ZAMRL, doma iz Pobrežja pri Mariboru? Zadnjič se je oglasil domov pred osmimi leti iz Sydneya. Išče ga njegova sestra.

BI MORDA ŽELELI KUPITI ZEMLJIŠČE V AVSTRIJI?

V kraju Hausmannstätt (10 km iz Graza)
so naprodaj tri lepe parcele.

Cena: 150 avstrijskih šilingov za kvadratni meter.

Vse informacije dobite pri:

HANS KONRAD, Wollongong, tel.: (042) 28-9025

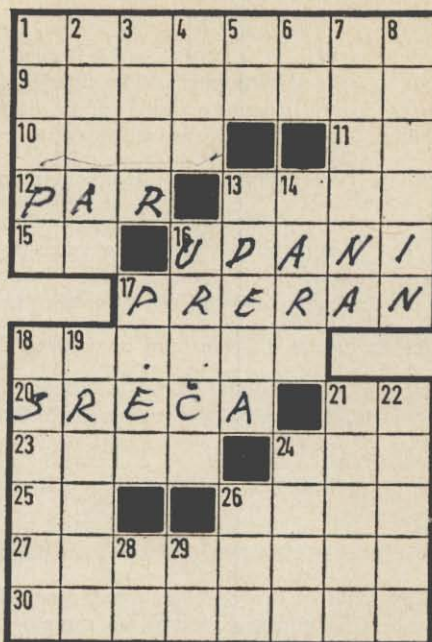
MELBOURNSKI ROJAKI!

Ste že kdaj mislili,
da bi svojim otrokom nabavili
v pomoč pri šolskem pouku

THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYCLOPEDIA?

V domačem jeziku boste dobili
vse informacije ter po želji uredili nakup,
če pokličete MARCELO BOLE — tel. 306 3087,
DANILO ŠTOLFA — tel. 306 2664,
ali pa NEVO BOLE-ROEDER — tel. 306 1141.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. bistveni del slovenskega maja; 9. le-talo; 10. madež (iz tujke, a zelo v rabi); 11. angleška kratica za poštni urad; 12. dva skupaj; 13. pijan, vi-njen; 15. kazalni zaimek; 16. zveste; 17. prehter, pre-zgodnji; 18. ukazuje, razmešča; 20. opoteča je, a vsak si jo želi; 21. edina stranka v Sloveniji (kratica); 23. oko pokriva; 24. njiva (vzemi samo prvo, tretjo in peto — zadnjo — črko!); 25. kratica za evangelij; 26. verz, vrstica v pesmi; 27. organiziran lov za pobeglim; 30. brez čuta za glasbo (tujka).

Navpično: 1. oder izvršitve smrtne obsodbe, morišče (tujka); 2. odrsko ime znamenite avstralske operne pev-ke preteklosti, Dame Nellie Mitchell; 3. prostor, po-vršina (tujka); 4. predpisana časovna doba; 5. kristjanu posebno dragi dnevi (iz obeh besed le začetni črki!); 6. italijanski edninski moški spolnik; 7. postopača, po-hajkovača; 8. skupen „združen“; 13. posteljno pokrivalo; 14. oblika vode; 16. preprosta shranjevalna in nosilna priprava; 17. na drugi strani; 18. maščevanje; 19. hi-tim, poganjam se; 21. seme, zarodek, tudi začetek (mno-žina); 22. porivan od nekoga s silo; 24. žival s krili; 26. odposlanci; 28. ime velike dežele se pričinja s te-ma dvema črkama; 29. eden kontinentov se pričinja s tema dvema črkama.

Rešitev pošljite najkasneje do 1. junija na uredništvo!

“Kaj je bolje: da si plešast ali da si idiot?”

“Da si idiot.”

“Zakaj?”

“Ker se to ne opazi takoj.”

IZ LJUBLJANSKEGA "PAVLIHA":

- Jemali so drug od drugega na račun tretjega.
- Včasih smo rekli, da ima neumen kmet debel krompir. In bili so časi, da smo imeli veliko debelega krompirja. Sedaj imamo kmetijske strokovnjake, krompirja pa ni. Kakšna škoda, da nimamo več neumnih kmetov!
- Če bo šlo tako naprej, bomo šli kmalu nazaj.
- Iz Indije, ki je dežela lakoté, smo začeli uvažati krompir. Kaj to pomeni? — Tò pomeni, da smo lahko povsem brez skrbi, da bi postali dežela lakote, ker nimamo prav nobenih možnosti, da bi izvažali krompir.
- Če me že mečete na cesto, naj bo vsaj asfaltirana.
- Njega dni je bilo toliko domače čebule, da smo imeli kar naprej solze v očeh. Čebule ni več. Ostale so samo solze . . .
- Pridnost si mogoče zasluži pohvalo, plačana je pa zelo slabo.
- So stvari, ki mi niso jasne, pa če je še tako sončno.
- Končno nam je uspelo stabilizirati gospodarstvo! Zdaj nam niti stabilizirane izgube ne morejo več do živega.
- Medicina je že tako napredovala, da ni več zdravega človeka.
- Če si visoko, lahko nizko misliš.

MELBOURNSKI ROJAKI

Potrebujete morda priznanega **TOLMAČA** za sodišče ali kako drugo važno zadevo?

Obrnite se z zaupanjem
na rojakinjo **JANJO SLUGA!**

48 SMITH STREET
ALPHINGTON, Vic., 3078

Telefon:
49-4748
41-6391

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK
Vam z veseljem nudi

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165
N.S.W.

TELEFON: 72-1583

REŠITEV APRILSKE IMENSKE UGANKE:

Iz besedila uganke vemo za priimek in ime enega moža ter priimek in ime dveh žena; vemo za krstni imeni enega para, kateremu ne vemo priimka (naj bo ta priimek za nas neznanka x); vemo tudi, da imata gospod Božič in gospa Damijanovič enaki imeni (za nas sta neznanka y). Na osnovi teh podatkov je mogoče za boljši pregled sestaviti sledečo razpredelnico:

PRIIMEK:	IME	
	moža:	žene:
Avguštin		Fabijana
Božič	y	
Cvetkovič		
Damijanovič	Avrust	y
Fabijančič		Boža
x	Fabijan	Avrusta

Postaviti pravilni priimek za x in pravilni imeni za y je ključ do rešitve uganke. — Samo gospod CVETKOVIČ je lahko x (Avguštin ne more biti zaradi ženiniga imena Avrusta, Fabijančič ne zaradi moškega imena Fabijan, za Damjanoviča pa vemo, da je Avrust in ne more biti istočasno Fabijan. Tudi Božič ne more biti, ker bi bila s tem neznanka y Fabijan oz. Fabijana, kar bi dalo med ženami dve Fabijani — saj je ena že znana kot Avguštinova žena.) — Ime za neznanko y je lahko samo CVETKO oz. CVETKA, kar je razvidno iz razpredelnice in iz pravil, da ime ne sme odgovarjati priimku, žensko tudi ne moževemu imenu. (Avrust ne more biti, ker je Avrust že Damijanovič, Boža ne more biti zaradi priimka Božič, Damijan ne more biti, ker je y tudi neznanka za ime žene Damijanoviča, ime Fabijan pa bi dal s tem dve ženski imeni Fabijani.)

Zdaj razpredelnico zlahka izpolnimo

PRIIMEK	IME	
	moža:	žene:
Avguštin	Boža	Fabijana
Božič	Cvetko	Damijana
Cvetkovič	Fabijan	Avrusta
Damijanovič	Avrust	Cvetka
Fabijančič	Damijan	Boža

Rešitev uganke se torej glasi: Gospodu **FABIJANČIČU** je ime **DAMIJAN**.

Trd oreh? Najbrž malo pretrd, saj so tokrat od šestih ugankarjev le trije pravilno rešili: P. Stanko, Alenka Žigon in Branko Žabkar Izžrebana je bila **Alenka Žigon**.

Melbournskim Slovencem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.
Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.
Garancija za vsako delo!

MELBOURNSKI SLOVENCİ !

V slučaju prometne nesreče se posvetujte z

LAWSON MOTOR BODY REPAIRS

za kvalitetna popravila Vašega avtomobila.

Delamo tudi za R.A.C.V in druge zavarovalnice.

Vprašajte za rojaka Darka Butinar ali Maria Deltoso!

15 Lawson Crescent, Thomastown, Vic. 3074 — Tel.: 460 4102

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER

31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5 % na vse nakupe. Engraving imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY

DESIGNED AND MADE

IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyjski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

MELBOURNSKI SLOVENCİ!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**

za selitev in podobno,

se boste z **MAKSOM HARTMANOM**

po domače pomenili za čas prevoza,

delo pa bo opravljeno dobro

in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

Ste poravnali naročnino za MISLI???

TURISTIČKA AGENCIJA

PRIDITE OSEBNO,

TELEFONIRAJTE

ALI PIŠITE:

Theodore Travel Service P/L

66 Oxford St., (Darlinghurst), Sydney, 2010.

33-4385

Tel.: 33-4155, A.H. 32-4806

33-5995

● mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb

● pri nas dobite najcenejše možne vozne karte

Bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano
agencijo, katera objavlja veliki **Q** za **Q**antas

V uradu:

RATKO OLIP

BLACKTOWN
PENRITH

6 Campbell St., Tel. 622-7336

498 High St., Tel. (047) 31-3588 A.H. 32-4806.

PODRUŽNICA:

SYDNEY

269 Elizabeth St., Tel. Tel. 26-5940

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.
182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevzemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

**V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG**

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezni, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolic, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755